

Raad voor de Journalistiek presenteert richtlijn voor financiële berichtgeving
Nog jonge Bronnenwet nu al twee keer gewijzigd
Journalisten snakken naar verpozing

En verder:

*Hans Beyers over de toekomst van de krant, Raymond De Craecker
over lay-outers, Frank Schulte over de kracht van beelden,
Luc Van der Kelen over Piet Van Brabant, en vele, vele anderen*

BELGIE-BELGIQUE

PB

8900 IEPER I

3/8/36

afgiftekantoor Ieper

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

20 juli 2006 - nummer 94 - Verschijnt maandelijks - v.u. pol deltour, IPC, résidence palace blok C - wetstraat 155 1040 Brussel

juli
2006

INHOUD

UIT DE VVJ

Marc Van de Looverbosch: 'Vreemde dingen' 3

ACTUEEL

De toekomst van de krant: meer 'news', minder 'paper'
Raad voor de Journalistiek presenteert richtlijn
voor financiële berichtgeving 5

Nog jonge Bronnenwet nu al twee keer gewijzigd 6

Ook lay-outers kunnen als beroepsjournalist worden erkend 7

Geert Palmaerts wint opnieuw
het Perskampioenschap Lopen 21

SCHEEF BEKEKEN

5

SERVICE

Over tijdscrediet & Co 8

Techno: hoe skype-interviews opnemen ? 9

Aankondiging VVOJ-Conferentie

Onderzoeksjournalistiek 2006 24

MENS ACHTER HET NIEUWS

Cameraman Frank Schulte over de impact van de waarheid 10

RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK

Richtlijn voor financiële berichtgeving 11-12-13-14

Frans Wauters: 'Zelfregulering voorkomt muilkorf' 15

Beslissing zaak Daems & Stevens c/ Dag Allemaal 16

Beslissing zaak mevrouw M. c/ VTM/Telefacts 17

Beslissing zaak Vijt & Mortelmans c/ Het Laatste Nieuws 19

IN MEMORIAM

Jo Hermie herdenkt zij die heengingen 20

Luc Van der Kelen neemt afscheid van Piet Van Brabant 21

DE DEADLINE VOORBIJ

Dringend gevraagd: hofschilder 22

ONDER EMBARGO

23

*GEEN VAKANTIE IN MALI. Fotojournalist Tim Dirven (De Morgen) reisde de wereld rond en kwam met een reeks beklijvend beeldmateriaal terug – allemaal in zwart-wit. Een selectie is tot 10 september tentoongesteld in het Antwerpse Fotomuseum. In het Brusselse Paleis voor Schone Kunsten loopt overigens ook nog een tentoonstelling van alle fotografen van De Morgen, dit tot 27 augustus.
Foto: Tim Dirven*

De Journalist

Uit de VVJ

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
BEROEPSJOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be
Luc STANDAERT

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Kim DUCHATEAU
Marleen SLUYDTS
Johan VAN CUTSEM
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
PHOTO NEWS
ZAK

REDACTIESECRETARIAAT

Résidence Palace
Blok C - Lokaal 2232
Wetstraat 155 - 1040 Brussel
Tel. 02/235.22.70
Fax 02/235.22.72
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
lisbeth.moons@journalist.be

PUBLICITEITSREGIE

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
lisbeth.moons@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Drukkerij Deman NV
Nijverheidslaan 5
8970 Poperinge
Tel. 057/33 67 21
Fax 057/33 40 18

VREEMDE DINGEN

Genieten van een welverdiende rust, is het minste wat we in deze zomermaanden iedereen kunnen toewensen. En die rust is nodig. De druk, de concurrentie, de interne spanningen op vele redacties zorgen voor teveel onrust en dus voor stress. Enkele weken op adem komen is voor velen zelfs niet voldoende. Even de batterijen laten vollopen in de hoop dat ze korte tijd later niet alweer leeglopen. Niet verwonderlijk dat tijdscrediet een ontsnappingsroute vormt voor overwerkte collega's. Dat recht op rust mag ook nog eens in herinnering worden gebracht. Want het gaat zelfs zover dat hier en daar zwangere collega's zelfs geen recht meer krijgen op de wettelijke bescherming die ze genieten. Zwangerschap is blijkbaar geen voldoende reden meer om te vragen het wat kalmer aan te mogen doen...

Intussen doet de gedelegeerd bestuurder van de VRT Tony Mary vreemde dingen, niet alleen binnenshuis of tegenover de politiek. Hij bedreigt nu zelfs andere media en met name het weekblad *Knack*. Nog voor een artikel over hem verschijnt een brief sturen aan de hoofdredactie: het is nog nooit gezien en het is ongehoord! Van inmenging in een redactie gesproken; Mary zou het op de VRT niet eens moeten proberen. Hij beweert dat *Knack* onzorgvuldig en foutief werkt, onjuiste informatie geeft, aan negatieve beeldvorming doet, lasterlijke aantijgingen verspreidt, suggestief woordgebruik hanteert, kortom een ware lastercampagne. Enig bewijs daarvoor leveren zijn topadvocaten uiteraard niet. De redactie van *Knack* verdient alle steun in deze nooit eerder vertoonde poging tot intimidatie. Stel u voor dat andere mediabazen ook beginnen met het sturen van advocaten naar eigen of andere redacties. Zo verandert het medialandschap in een mediaslagveld.

Marc Van de Looverbosch

Foto: Johan Van Cutsem

PROEFSCHRIFT HANS BEYERS OVER TOEKOMST VLAAMSE DAGBLADEN MEER 'NEWS', MINDER 'PAPER'

Ivan Declercq

"Wie een krant nog altijd vereenzelvt met gedrukt papier is niet meer van deze tijd." Dat beweert de zakenkrant De Tijd op haar website. En ze heeft wellicht gelijk, blijkt uit het proefschrift 'De krant van morgen: nog steeds op papier?', waarmee Hans Beyers onlangs promoveerde tot doctor in de politieke en sociale wetenschappen aan de Universiteit Antwerpen.

Hans Beyers (links) met zijn promotor Herman Van Pelt

Beyers (28) heeft een inhoudsanalyse gemaakt van negen Vlaamse onlinekranten, in de periode 2003-2005. Daarnaast heeft hij nog een onderzoek gevoerd naar de gebruikers van onlinekranten, via enquêtes in 2001 en in 2004-2005.

Uit het onderzoek blijkt dat van de huidige onlinekrantenlezers nog altijd 75 procent ook een papieren krant leest. Maar als wordt gefocust op jongeren (< 30 jaar), zien we dat die weinig van hun mediatijd spenderen aan traditionele media. Dat heeft te maken met multitasking (tegelijk tv kijken, sms-en, gamen en chatten) en een afbrokkelend prijs-waardebesef (door gratis kranten en mp3-downloads). Een belangrijk gegeven voor uitgevers is dat generaties hun leesgewoonten – die al vastliggen op de leeftijd van 25 jaar – behouden als ze ouder worden. Dat betekent dat de jonge generatie die nu minder kranten leest, daar niet aan zal beginnen als ze ouder wordt.

Die vaststelling zal uitgevers er toe drijven zich meer als multimediaal informatieleverancier te profileren. Ze kampen immers ook met stijgende papierkosten, teruglopende advertentie-inkomsten en maatschappelijk-culturele veranderingen die mensen ertoe aanzetten minder tijd te besteden aan het lezen van een papieren krant.

Daar staat tegenover dat de populariteit van het internet enorm is toegenomen: in juni 2001 waren er ruim 29 miljoen actieve websites, in maart 2005 waren er dat al ruim 59 miljoen. Wereldwijd zijn al ruim 5000 kranten op het net te vinden. En in België gaat 57% van de bevolking geregeld op internet.

Een gevolg daarvan, aldus Beyers, is een machtsverschuiving in de richting van de communicatiegebruiker. De dominantie van traditionele media, zoals kranten, radio en tv, brokkelt af.

Vier kenmerken

Gebruikelijk in studies over onlinekranten is het opnemen van drie specifieke kenmerken: multimedialiteit, interactiviteit en hypertextualiteit. Beyers heeft daar in zijn studie een vierde kenmerk aan toegevoegd, 'permanente actualiteit': er is geen deadline meer. Of misschien juist wel een *permanente* deadline.

Boeiend is Beyers inhoudsanalyse van negen Vlaamse onlinekranten op het vlak van die vier kenmerken:

- **multimedialiteit:** die is beperkt, het gaat vooral om tekst. Foto's komen vaker voor op de homepage dan op een lager niveau van de site. Er is wel een tendens om video toe te voegen. Maar in vergelijking met Amerikaanse onlinekranten wordt weinig gebruik gemaakt van geanimeerde infografieken.
- **interactiviteit:** er is een ruim aanbod aan nieuwsberichten en diensten, maar de interactiviteit is vaak beperkt tot fora en polls.
- **hypertextualiteit:** het gebruik van hyperlinks is beperkt. Het lijkt of men bang is de lezer weg te leiden naar een andere site. Positief is dat meestal degelijke archieven worden aangeboden.
- **permanente actualiteit:** hier scoren de Vlaamse onlinekranten het sterkst. Er zijn veel updates en er wordt gewerkt met 'alerts' via e-mail, sms en RSS.

Beyers concludeert dat de oorspronkelijke beloften van het internet na ruim tien jaar Vlaamse onlinekranten nog maar beperkt zijn geïmplementeerd. Dat juist het vierde kenmerk het beste scoort, wijt hij aan het feit dat dit het makkelijkst te automatiseren is. Interactiviteit is een stuk moeilijker: discussieplatformen ontaarden soms in scheldpartijen (denk maar aan de lezersinbreng op de *Knack* website over de thesis van Freya Van den Bossche). Er is een investering aan personeelskosten vereist om dat te controleren.

De gebruiker

Uit Beyers' studie van de gebruikers van onlinekranten blijkt dat ze meestal trouw blijven aan hun papieren krant. De redenen om online te lezen zijn vooral: snel actuele informatie hebben, de mogelijkheden van het archief en het beter kunnen selecteren van artikels. Het spuien van een eigen mening (communicatie-interactiviteit) haalt de laagste score.

Opmerkelijk is dat het gebruik van onlinekranten vooral ten koste gaat van de tijd die wordt besteed aan tv kijken. Slechts 25 à 30 procent van de onlinekrantenlezers zegt minder papieren kranten te kopen. Sterker: als de onlinekrantenlezer voor eenzelfde prijs moet kiezen tussen papier en online, dan

gaat 2/3 voor papier en slechts 1/3 voor online. Beyers ziet wel een trend bij papieren kranten om zich aan te passen aan het internettijdperk: ze worden interactief (verwijzingen naar websites, tiplijnen). In Chili gaat de krant *Las Últimas Noticias* zelfs zo ver om het aantal kliks op artikels in de onlinekrant de inhoud te laten bepalen van de papieren krant van de volgende dag.

Krantenbedrijven evolueren tot multimediale ondernemingen, maar Beyers denkt dat de papieren krant zeker op korte tot middellange termijn (20-30 jaar) zal overleven. En hij besluit met een stelling: "De krant moet zich in eerste instantie richten op informatie, duiding en achtergrond, en minder op ontspanning of dienstverlening."

RICHTLIJN VOOR FINANCIËLE BERICHTGEVING

De Raad voor de Journalistiek (RvJ) heeft een richtlijn goedgekeurd over de berichtgeving in de financiële sector. Minister van Financiën Didier Reynders noemde zich verheugd over het initiatief, want "hoe minder via deontologische regels wordt geregeld, hoe meer er juridisch moet worden opgetreden".

De richtlijn behandelt de handel met voorkennis, marktmanipulatie, beleggingsadvies en belangenvermenging en is door de RvJ uitgewerkt in overleg met de Commissie voor Bank-, Financie- en Assurantiewezen. De integrale tekst ervan vindt u in dit nummer van *De Journalist*, vanaf pagina 11, gevolgd door een beschouwing.

Hans Maertens (RvJ) bij de voorstelling van de richtlijn: "De Raad wil hiermee een signaal geven aan journalisten dat ze met kwetsbare informatie bezig zijn en daar heel

zorgvuldig mee om moeten springen. Meteen geven we ook een signaal aan de publieke opinie dat journalisten op een correcte en transparante manier werken."

AVBB-voorzitter Marc Chamut verwelkomde de richtlijn en wees erop dat voor het eerst sinds lange tijd een deontologie is uitgewerkt die zowel door de Franstalige als de Nederlandstalige media wordt onderschreven.

De controle op de naleving van de richtlijn zal in de eerste plaats op de redacties zelf gebeuren. Ontstaat een verdenking, dan zal de journalist desnoods financieel met de billen bloot moeten.

Met de richtlijn wordt voorkomen dat een code ontstaat die de journalist een meldingsplicht zou opleggen of zelfs financiële activiteiten zou verbieden.

(ID)

s c h e e f b e k e k e n

"Er zijn goede en minder goede media. Ik ben blij dat de pers zo snel gereageerd heeft, waardoor het nieuws van de verdwijning van Nathalie meteen heel breed verspreid werd. Minder blij was ik toen ik tot één uur 's nachts nog telefoontjes kreeg, terwijl ik wanhopig probeerde om een heel klein beetje te slapen."

Didier Mahy, de vader van de vermoorde Nathalie (10), in De Standaard van 24 juni 2006

"De nieuwe beheersovereenkomst van de VRT dreigt het startsein te worden van een scenario waarin de openbare omroep verschaalt naar een gehandicapte aanbieder van bestaande vormen. Met om zich heen een particuliere sector die alle mogelijkheden van de nieuwe technologie uitwerkt en uitbaat. De kwaliteitsnormen die de openbare omroep in het verleden aan de dag legde – en die hij daarmee indirect aan de hele sector overdroeg – zullen in dit toekomstscenario jammerlijk ontbreken."

Paul Vanlerberghe van GetBasic (beweging voor democratisering van de media) en Han Soete van Indymedia.be in De Morgen van 22 juni 2006

"De journaals van VRT-radio en tv hebben me de jongste dagen wijzer gemaakt over de stand van zaken op het Wereldkampioenschap Voetbal (vaak de opening van het 'nieuws'), over Wimbledon en de Tour, over allerlei incidenten in pretparken, over Rock Werchter en andere 'belangrijke zaken'. Gelukkig vernam ik via andere media ook nog andere nieuwsfeiten."

Freddy De Pauw in zijn jongste e-zine Uitpers – zie ook de webzine www.uitpers.be voor internationale politiek

"Zes maanden na hun geboorte heeft prins Laurent (42) eindelijk zijn tweelingzoonjes Nicolas en Aymeric aan de

bevolking getoond. Aan een deel daarvan toch. Het RTL-TVI-royaltymagazine *Place Royale* mocht exclusief een bezoekje brengen aan de villa van Laurent en Claire in Tervuren. De primeur was dus voor Anne Quévrin, de journaliste en presentatrice die goed bevriend is met de koninklijke familie. Er werd zelfs gefluisterd dat Laurent een relatie met Quévrin zou hebben gehad."

Dag Allemaal van 4 juli 2006

"Nu pas heb ik me een digitaal fototoestel gekocht. Ik zweer nog altijd bij analoge foto's, maar de druk van buitenaf werd te groot. Akkoord, digitaal is sneller, gemakkelijker en goedkoper, maar helaas ook vaak oppervlakkiger. Je merkt het aan journalistieke foto's: als het onderwerp er duidelijk, scherp en centraal opstaat, zijn ze goed genoeg. Echte fotografie zie ik nog nauwelijks in de populaire magazines of kranten."

Reportagefotograaf Stephan Vanfleteren in Weekend Knack van 5 juli 2006

"Een sprekende foto zet aan tot lezen. Ik heb trouwens ooit eens de proef op de som genomen door eenzelfde artikel over opvoeding de ene keer zonder foto en een paar jaar later mét foto te publiceren. Pas die tweede keer reageerden heel wat lezers..."

Eugeen Machiels, gewezen hoofdredacteur van De Bond en De Tijd, in De Bond van 16 juni 2006

"Hoe raar het ook mag klinken, investeringsprojecten zijn een geliefde prooi van de negatieve media die zich gemakkelijk lenen tot publieke veroordeling. De wildste geruchten worden geslikt als zoete koek terwijl de hoofdvraag er niet meer toe doet. En dat terwijl die investeringen werkgelegenheid creëren."

Johann J.L. Leten, algemeen directeur van Voka – Kamer van Koophandel Limburg, in De Tijd van 27 juni 2006

NOG JONGE BRONNENWET NU AL TWEE KEER GEWIJZIGD

Pol Deltour

De Belgische wet tot bescherming van de journalistieke bronnen heeft amper haar eerste verjaardag gerond, en ze is al op twee belangrijke punten gewijzigd. Het bronnengeheim wordt daardoor nog beter gevrijwaard. Tijd voor een round-up.

De eerste wijziging is niet het werk van het parlement, maar van het Arbitragehof. Dat vernietigde op 7 juni jl. enkele woorden in artikel 2 van de wet, waardoor het toepassingsgebied ervan wordt uitgebreid tot iedereen die journalistiek actief is. Niet enkel betaald en regelmatig, maar ook vrijwillig en occasioneel. Het Arbitragehof vond de aanvankelijke beperking tot 'professionele journalisten' een ongeoorloofde discriminatie.

De AVBB was geen vragende partij voor deze verbreding, maar is ze ook niet ongenegen. Veel belangrijker is dat de Bronnenwet in zijn geheel de toetsing door het Arbitragehof heeft overleefd. In de procedure voor het Hof drong de AVBB hier samen met de Belgische regering fors op aan. De Leuvense hoogleraar Luc Lamine en diens vrouw Maggy Weemaes – beiden actieve Vlaams Belangers – hadden nochtans om de totale vernietiging van de Bronnenwet gevraagd. Maar dat weigerde het Arbitragehof met klem. Volgens de rechters vormt het journalistieke bronnengeheim een cruciaal element van de persvrijheid, en dus kon de wetgever perfect oordelen dat sommige andere fundamentele waarden – zoals het recht op privacy of op goede naam – deels moeten wijken voor dat

bronnengeheim.

De tweede wijziging is technischer van aard, en verduidelijkt het 'materiële' toepassingsgebied van de wet. In het oorspronkelijke artikel 5 stond nog een letterlijke opsomming van de klassieke opsporingsmethoden van justitie en politie waartegen journalisten beschermd werden ter vrijwaring van hun vertrouwelijke bronnen. Eind vorig jaar sluisde het parlement er, ter bestrijding van het terrorisme, evenwel de zogenaamde BOM-wet door, tot regeling van bijzondere opsporingsmethoden zoals observaties en 'inkijkoperaties'. De AVBB wees toen op het risico dat de BOM-wet de Bronnenwet althans gedeeltelijk weer zou uithollen.

Justitieminister Laurette Onkelinx (PS) en het parlement vonden elkaar vervolgens rond een wetsvoorstel van senator Philippe Mahoux (PS). Het gevolg is dat journalistieke contacten nu worden gevrijwaard tegen "enige opsporings- of onderzoeksmaatregel" van justitie en politie.

De Senaat keurde die wetswijziging goed op 9 februari jl., de Kamer op 27 april. Het blijft tot vandaag wel wachten op de bekrachtiging door het staatshoofd en de publicatie in het *Belgisch Staatsblad*.

WET TOT BESCHERMING VAN DE JOURNALISTIEKE BRONNEN

GECOÖRDINEERDE TEKST JULI 2006

Art. 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

De bescherming van de bronnen als bepaald in artikel 3, genieten de volgende personen:

1° eenieder die een rechtstreekse bijdrage levert tot het verzamelen, redigeren, produceren of verspreiden van informatie voor het publiek via een medium;

2° redactiemedewerkers, dus eenieder die door de uitoefening van zijn functie ertoe gebracht wordt kennis te nemen van informatie die tot de onthulling van een bron kan leiden, ongeacht of dat verloopt via het verzamelen, de redactionele verwerking, de productie of de verspreiding van die informatie.

Art. 3

De personen bedoeld in artikel 2 hebben het recht hun informatiebronnen te verzwijgen.

Met uitzondering van de gevallen bedoeld in artikel 4, kunnen zij er niet toe worden gedwongen hun informatiebronnen vrij te geven en inlichtingen, opnames en documenten te verstrekken die onder meer:

1° de identiteit van hun informanten kunnen bekendmaken;

2° de aard of de herkomst van hun informatie kunnen prijsgeven;

3° de identiteit van de auteur van een tekst of audiovisuele productie kunnen bekendmaken;

4° de inhoud van de informatie en van de documenten zelf kunnen bekendmaken, indien daarmee de informant kan worden geïdentificeerd.

Art. 4

De personen bedoeld in artikel 2 kunnen enkel op vordering van de rechter ertoe gedwongen worden de informatiebronnen bedoeld in artikel 3 vrij te geven, indien die van aard zijn misdrijven te voorkomen die een ernstige bedreiging opleveren voor de fysieke integriteit van één of meer personen, daarin begrepen de misdrijven bedoeld in artikel 137 van het Strafwetboek, in de mate zij de fysieke integriteit in het gedrang brengen, en indien de volgende cumulatieve voorwaarden vervuld zijn:

1° de gevraagde informatie is van cruciaal belang voor het voorkomen van deze misdrijven;

2° de gevraagde informatie kan op geen enkele andere wijze verkregen worden.

Art. 5

Gegevens die betrekking hebben op de informatiebronnen van

de personen bedoeld in artikel 2, mogen niet het voorwerp uitmaken van enige opsporings- of onderzoeksmaatregel, tenzij die gegevens kunnen voorkomen dat de in artikel 4 bedoelde misdrijven worden gepleegd, en met naleving van de daarin bepaalde voorwaarden.

Art. 6

De personen bedoeld in artikel 2 kunnen niet op grond van artikel 505 van het Strafwetboek worden vervolgd als zij hun recht uitoefenen om hun informatiebronnen te verzwijgen.

Art. 7

Ingeval het beroepsgeheim in de zin van artikel 458 van het Strafwetboek wordt geschonden, kunnen de personen bedoeld in artikel 2 niet op grond van artikel 67, vierde lid, van het Strafwetboek worden vervolgd als zij hun recht uitoefenen om hun informatiebronnen te verzwijgen.

LAY-OUTERS KUNNEN OOK BEROEPS-JOURNALIST ZIJN

Pol Deltour

De Erkenningscommissie en nu ook de Commissie van Beroep oordelen dat ook 'grafisch redacteurs' in aanmerking komen voor een erkenning als beroepsjournalist. Zelfs als worden ze door hun werkgever formeel 'lay-outer' genoemd.

Evelyne Soenen werkt intussen enkele jaren op de grafische redactie van de VUM. Een eerdere aanvraag om erkend te worden werd door de Erkenningscommissie afgewezen. De Commissie van Beroep oordeelde nu dat Evelyne Soenen met ingang van 1 december e.k. wel degelijk recht heeft op een erkenning als beroepsjournalist.

De Beroepscommissie, die voorgezeten wordt door magistraat Hans Verhaest van het Gentse hof van beroep, stelt vast dat "duidelijk gebleken is dat Evelyne Soenen haar werk met een zekere zelfstandigheid uitvoert en daarbij creatief moet zijn. Zij bepaalt, in dialoog met de eindredacteur, mee het concept van het blad, zowel inzake de opmaak als inzake de tussentitels, die zij zelf mag kiezen, de onderschriften van de foto's en de keuze van de foto's."

De Beroepscommissie besluit dat Soenens werk "niet louter uitvoerend is, en dat het gebruik van de term 'lay-outer' in de verklaring van de werkgever en in de vragenlijst voor de kandidaat-beroepsjournalist, onjuist is". Aangezien de redactrice zeker sinds 1 december 2004 aan deze omschrijving voldoet, kan ze twee jaar nadien, op 1 december e.k. dus, haar erkenning krijgen.

Raymond De Craecker, voorzitter van de Erkenningscommissie-eerste-aanleg, kijkt niet op van de beslissing en voelt er zich ook niet door aangesproken. "De Beroepscommissie bevestigt uiteindelijk wat de Commissie in eerste aanleg ook al zei, namelijk dat Evelyne Soenen op dit moment nog niet aan de erkenningsvoorwaarden voldoet", wordt gezegd.

Ook ten gronde zitten de twee commissies volgens Raymond De Craecker op dezelfde lijn. "Reeds vele jaren worden in eerste aanleg lay-outers/grafische redacteurs erkend. Niet de lay-outbedienden, die uitvoerend werken, zonder eigen journalistieke inbreng; wél de collega's die ingevolge hun zelfstandig en creatief werk een journalistieke rol spelen." De leden van de Erkenningscommissie betreuren in dat verband nog dat de (te) korte vermelding van de zaak in DJ van juni voor enige verwarring heeft gezorgd.

de Persgroep

Het succesverhaal van De Persgroep is bekend. We kunnen immers zowel dagbladen, als magazines, televisie, radio en internet tot onze kernactiviteiten rekenen. Werken bij de Persgroep? De kans krijgen om aan de slag te gaan bij de grootste krant van het land met de beste regio-edities? Dit kan jouw uitdaging worden! Omdat Het Laatste Nieuws en De Nieuwe Gazet ook op dat vlak een absolute voortrekkersrol willen spelen, zijn wij op zoek naar een creatieve en hardwerkende (M/V):

Fotoredacteur

Taken

Het is je absolute taak en ambitie ervoor te zorgen dat de fotokeuze van Het Laatste Nieuws en De Nieuwe Gazet het Vlaamse niveau overstijgt en het internationaal niveau haalt. Je werkt hiervoor nauw samen met de hoofdredactie en de centrale leiding van de krant.

Profiel

Je oog voor detail en uw ervaring als fotograaf bieden je een stevige basis. Door de jaren heen heb je een duidelijk inzicht ontwikkeld in het belang van goede foto's voor een populaire krant. Je bent organisatorisch sterk en je kan een team van fotografen dag in dag uit inspireren, motiveren en coachen.

Aanbod

Een afwisselende job in een dynamisch team waarbij samenwerking zeer belangrijk is. Je kan rekenen op een aantrekkelijke verloning met tal van extralegale voordelen zoals pensioensparen en hospitalisatieverzekering.

Lijkt dit je wat?

Stuur dan vandaag nog je cv met motivatiebrief tav Stijn Loncke, Rekrutering en Selectie, naar sollicitatie@persgroep.be of Brusselsesteenweg 347, 1730 Asse.

DE PERS KAN NIET ALTIJD GESPANNEN STAAN

Pol Deltour

Het zal wel met ons jachtige leventje te maken hebben, maar nogal wat journalisten tonen zich dezer dagen geïnteresseerd in wat de wetgeving hen te bieden heeft op het stuk van tijdscrediet en loopbaanvermindering. Een (hoogst onvolledig) overzicht.

De rechten op tijdscrediet en loopbaanvermindering zijn basisrechten. Werknemers kunnen er met andere woorden aanspraak op maken zonder dat de werkgever zijn toelating moet geven. Een uitzondering is gemaakt voor kleine ondernemingen met ten hoogste tien werknemers: daar kan de werkgever toch weigeren. Er verder rekening mee houden dat de werkgever de uitoefening van de loopbaanvermindering tijdelijk kan uitstellen, en dat er met een ranglijst kan worden gewerkt wanneer meer dan 5 procent van de werknemers tegelijk een beroep doen op het systeem. Tijdscrediet & Co. moeten in principe 3 maanden op voorhand worden aangevraagd (6 maanden in ondernemingen met 20 of minder werknemers).

De wet (in feite CAO 77bis) onderscheidt drie systemen.

1. (Voltijds of halftijds) tijdscrediet

Houdt een volledige of een halftijdse onderbreking van de betrekking in, wat mogelijk is voor de duur van één jaar over de hele loopbaan. Dit jaar kan worden opgedeeld in periodes van minstens 3 maanden. In sectorale of ondernemings-CAO's kan de duurtijd van het tijdscrediet worden opgetrokken tot 5 jaar. Ingevolge het Generatiepact zullen werknemers vanaf 1 januari 2007 sowieso langer dan een jaar voltijds tijdscrediet kunnen nemen – zelfs mét uitkeringen (zie hierna) maar dan op voorwaarde dat er welbepaalde motieven opgegeven worden (opvoeding van kinderen tot 8 jaar, verzorging van familieleden, bijscholing). Om tijdscrediet te kunnen genieten moet men in de 15 maanden voorafgaand aan de aanvraag ten minste 12 maanden in dienst zijn geweest van zijn werkgever.

2. Loopbaanvermindering tot vierdagenweek

De werknemer gaat in dit geval één dag of twee halve dagen per week minder werken. Dit recht kan 5 jaar over de gehele loopbaan beslaan, op te delen in periodes van minstens 6 maanden. De anciënniteitsvoorwaarde hier is dat men sedert 5 jaar in dienst is bij zijn werkgever (waarvan het laatste jaar voltijds).

3. Plus-vijftigers

Vijftig-plussers beschikken over specifieke rechten om over te schakelen naar ofwel een halftijdse betrekking ofwel een vierdagenwerkweek, dit voor onbepaalde tijd. Extra voorwaarden zijn dat men 20 jaar actief was als werknemer en – vanaf 1 januari 2007 ingevolge het Generatiepact – 2 jaar voor dezelfde werkgever aan het werken is als 50-plusser of 1 jaar voor dezelfde werkgever als 55-plusser.

De werknemer die gebruik maakt van tijdscrediet of loopbaanvermindering is beschermd tegen ontslag vanaf de aanvraag tot 3 maanden na de uitoefening van het recht. Na afloop kan de werknemer zijn oude functie weer opnemen,

of anders een "gelijkwaardige of vergelijkbare" functie.

Inzake sociale zekerheid behoudt men zijn rechten op het stuk van gezinsbijslag, ziekte- en invaliditeitsverzekering en pensioen. Bij tijdscrediet wordt de gelijkstelling voor het pensioen wel beperkt tot 3 jaar.

Men heeft ook recht op vergoedingen. Wie als voltijds werknemer volledig tijdscrediet opneemt bijvoorbeeld, krijgt van de RVA 547,41 euro per maand wanneer hij minstens 5 jaar in dienst is bij dezelfde werkgever. Werkt hij nog niet zo lang in de onderneming, dan belooft de premie 410,56 euro. Wie zijn betrekking vermindert tot een vier vijfde, kan rekenen op 135,18 euro per maand of – als alleenstaande – 174,45 euro per maand. Daarbovenop kan men nog aanspraak maken op Vlaamse premies ingeval van 'zorgcrediet' of 'opleidingscrediet'. Deze bedragen 162,36 euro per maand bij een volledige onderbreking van de betrekking, 108,24 euro wanneer men overstapt naar een halftijdse job, en 54,12 euro bij de overstap naar een vierdagenweek.

Bovenop de vermelde algemene regelingen, maakt de wet ook nog altijd zogenaamde thematische verlopen mogelijk. Ook hier zijn er drie regimes.

1. Palliatief verlof

Elke werknemer heeft het recht om zijn arbeidscontract geheel of gedeeltelijk te schorsen om een persoon (gelijk wie!) die ongeneeslijk en terminaal ziek is te verzorgen. Het verlof kan een maand duren, verlengbaar tot 2 maanden in het totaal.

2. Verzorgingsverlof

Is het recht op een volledige of gedeeltelijke schorsing van zijn arbeidscontract om een zwaar ziek gezins- of familielid te kunnen bijstaan. De uitoefening van dit recht kan verlengd worden tot 12 maanden bij een volledige loopbaanonderbreking en 24 maanden bij een vermindering tot de helft of vier vijfde. Voor de verzorging van een zwaar ziek kind van ten hoogste 16 jaar worden die periodes nog verduubeld.

3. Ouderschapsverlof

Ook voor de opvoeding van een kind tot het 6 wordt heeft men recht op tijdelijk verlof. De termijn belooft 3 maanden bij een volledige onderbreking, 6 maanden bij een halftijdse onderbreking, en 15 maanden bij een vermindering van de job met één vijfde.

Zeker het ouderschapsverlof moet tijdig worden aangevraagd (2 maanden op voorhand). De werkgever kan in principe niet weigeren, maar wel een uitstel bedingen. Ook hier beschikt de werknemer over een bescherming tegen ontslag.

Zowel de federale RVA als de Vlaamse overheid reikt ook hier premies uit. De bedragen liggen in de lijn van de premies voor tijdscrediet.

Een gedetailleerd overzicht van de besproken regimes is te vinden op www.tijdscrediet.be. Het gaat om een speciale site die het ACV aan het onderwerp heeft gewijd.

WORKSHOP SKYPE-INTERVIEWS OPNEMEN

Skype-telefonie is goedkoop of zelfs gratis, maar hoe leg je zo'n gesprek vast?

Bart Goossens

De internettelefoon Skype ontloopt zich als de perfecte tool om telefonische interviews te doen. De gesprekken zijn spotgoedkoop (als je naar een telefoonnummer moet bellen), of gratis (als je de Skype-naam van je interviewee hebt). En de kwaliteit is sinds versie 2.5 zo goed dat je je contactpersoon niet meer moet uitleggen dat je niet vanop Mars belt. Maar hoe neem je een Skype-gesprek op? Er zijn twee systemen voor wie met een computer met Windows XP werkt: een eigen gratis constructie, en een professionele te betalen tool.

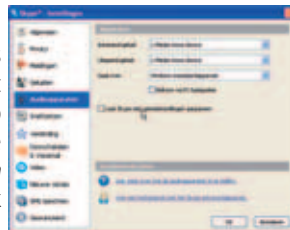
De gratis constructie

Stap 1

Voor je iets instelt in de software, moet je een losse microfoon en oortjes in je pc of laptop pluggen. Let op: een headset met één usb-stekker kun je niet gebruiken.

Stap 2

Start Skype, en ga meteen even langs bij het menu *Acties*. Daar kies je *Instellingen*. Klik aan de linkerkant van het instellingenvenster op *Audioapparaten*. Daar moet de optie *Laat Skype mijn geluidsinstellingen aanpassen* uitgevinkt staan. Klik ok om je keuzes te bevestigen.

Stap 3

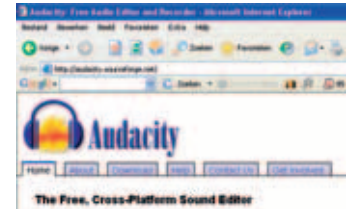
Zoek onderaan rechts in het systeemvak het luidspreker-icoontje en dubbelklik. Er verschijnt een mixerpaneel. Om straks je eigen stem in het interview op te nemen moet je de microfoonschuif hier openzetten, en het vinkje bij *Dempen* weghalen. Zodra je dat doet, hoor je alles wat je zegt meteen in de oortjes, en mag je de oortjes ook niet meer loskoppelen. Zorg er ook voor dat de microfoonschuif erg laag/stil staat. Geen microfoonschuif? Maak ze dan zichtbaar door in het menu van het mixerpaneel *Opties* en *Eigenschappen* te kiezen. Daar kun je *Microfoon* aanvinken in de lijst. Kijk en passant ook bovenaan even na of je de interne geluidskaart van de pc gebruikt. Je moet iets als *Wave-C device* of *Sigmatel* zien staan.

Stap 4

In principe kun je nu elk programma gebruiken dat geluid kan opnemen. Wij gebruiken het gratis *Audacity*, te vinden op <http://audacity.sourceforge.net>. Download de *installer* naar je bureaublad. Om straks in mp3 te werken, klik je ook alvast op de downloadlink *Lame MP3 Encoder* en volg je de instructies. Als je de MP3-encoder

niet installeert, dan bewaar je je bestanden als Wave's, en nemen ze gewoon wat meer plaats in op de harde schijf.

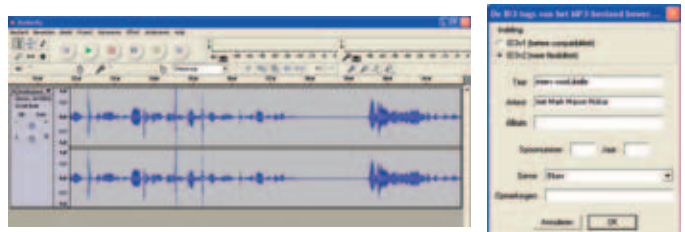
Stap 5

De installatie van Audacity wijst zichzelf uit. Start het programma en druk simpelweg de *Record*-knop in. Je opname begint te lopen in een eigen spoor. Vooraf moet je nog even checken of het juiste 'apparaat' geselecteerd is bovenaan. Kies niet voor *microfoon* maar voor *Stereo Mix* of *what you hear*, anders neem je alleen je eigen stem op.

Stap 6

Bel je gesprekspartner op zoals anders. Je gesprek wordt opgenomen. Mocht je gesprekspartner te veel echo horen, dan moet je in het mixerpaneel uit Stap 2 wat spelen met de microfoonschuif en/of de *Wave*-schuif. Je kunt ook een testgesprek voeren door de Skype-naam 'echo123' in Skype in te tikken. Na het gesprek ga je naar Audacity, en druk je op *Stop*. De opname bewaren doe je door in het menu *Bestand* van Audacity te klikken op *Exporteren als mp3* of *Exporteren als Wav*. Daarna kies je een locatie en een bestandsnaam, en je vult eventueel nog extra info in (zie illustratie). Als je Audacity wil sluiten, vraagt het programma of je het 'project' wil bewaren. Dat hoeft niet.

De 'makkelijke' betalende optie

Er bestaan allerlei programmaatjes die extra functies aan Skype toevoegen, ook een opnameknop. Kijk bijvoorbeeld eens op www.pamela-systems.com. Kies de Professional-versie van 'Pamela', alleen die kan gesprekken opnemen, zelfs mét video als je dat wil. Je kunt het systeem zo instellen dat jouw stem links opgenomen wordt, en de antwoorden rechts. Dat is handig om je eigen vragen weg te knippen in de montage. Na een testperiode van 30 dagen betaal je 19,95 euro voor een activeringscode. Een ander stukje opnamesoftware voor Skype vonden we op www.prettypay.net. Dat (gratis) programma is iets makkelijker te bedienen, maar de geluidskwaliteit van de opnames is merkbaar slechter. Het voordeel van beide programma's is dat je ook een pilotenheadset met usb-aansluiting kunt gebruiken.

Mens achter het nieuws

CAMERAMAN FRANK SCHULTE OVER DE IMPACT VAN DE WAARHEID

Jan Backx

Terwijl bij ons het tv-journaal opent met *'Alweer een toeristische topdag aan de kust!'*, duwt ergens op het Afrikaanse continent een cameraman een roestige deur open. Tussen betonnen muren stuit hij op lijken, vaak met afgehakte ledematen. Bij sommige slachtoffers steekt de speer nog ik de buik. De cameraman in conflictgebieden: wij zien hem zelden, maar hij ziet veel... Een gesprek met hard nieuws-veteraan Frank Schulte.

"Ik werd 38 jaar geleden geboren op het Antwerpse Kiel", vertelt Frank. "Van pa moest ik 'een stiel' leren. Het werd meet-en regeltechniek. En pa kreeg gelijk, afgestudeerd vond ik snel werk in de petrochemie. Ik wil niet denigreren doen, maar dat leventje zag ik me tot mijn pensioen niet lijden. Ik wou iets creatiefs: reizen, de wereld zien..."

Een advertentie in *Gazet van Antwerpen* vormde de brug tussen droom en werkelijkheid. Eind 1988 zocht ENG-Videohouse cameramannen, klanktechnici en monteurs voor opdrachten in het buitenland. Frank Schulte: "Ik solliciteerde heel overmoedig voor de drie functies. Geen flauw benul wat het werk zou inhouden, het had net zo goed iets voor de porno-industrie kunnen zijn. Bleek dat ik in de entourage van het toen opstartende VTM was beland. We waren met een 60-tal kandidaten voor negen jobs. En ik geraakte over de streep. We moesten 24 op 24 uren beschikbaar zijn, en dat werd bezegeld met de overhandiging van een semafoon – een heus statussymbool toen. De stiel leerde je te veld. Mijn eerste job: samen met Swa Collier en Geert Van Doorne naar de stortplaats Hooge Maey. Als klankman, met zo'n konijn op een stok. De vakschooljongen had het gauw beet: volumeknop regelen en opletten dat het pijltje niet in het rood zwiept. Ik beleefde de val van de Berlijnse muur: drie dagen werden vier maanden reportagewerk. De ondertussen overleden cameraman Wienand Fadeux was een toffe vent, die graag zijn kennis deelde. Ik stak veel van hem op."

Een Frans filmregisseur zou ongetwijfeld mogelijkheden zien in de rijzige, ietwat zuidere verschijning van Frank Schulte. Een uitstraling die hem hielp bij zijn eerste scoop. "Dokter Jan Cools was na zijn gijzeling in Beiroet een poosje in quarantaine, in Athene. Niemand wist waar juist. En Cools' ouders lieten niets los, ook niet toen we met die mensen in

Frank Schulte: van klankman bij VTM tot 'reality plus'-filmer. (Foto Nick Hannes)

Athene waren. Ik heb hen dan maar geschaduwd: vermomd als Griekse playboy, op een gehuurde scooter, met een heel donkere zonnebril op en getooid in een schreeuwerig Acropolis t-shirt. Zo'n detectivestunt was het nu ook weer niet want pa en ma reden regelrecht naar de Belgische ambassade. Toen ik er door de dichte haag tuurde zag ik Jan Cools op het terras zitten... Bingo!"

Frank ruidde de microfoon voor de camera en vond de weg naar Afrika. "De moeilijkheidsgraad om er te werken, in combinatie met de *joie de vivre* van de Afrikanen fascineerden me. Draaiend voor een klein Belgisch station met een bescheiden budget wilden we er toch bij zijn, opboksend tegen het rondreizend circus van CNN, dat toen al met gepantserde voertuigen ten tonele verscheen."

Elf jaar reportagewerk in Zaïre, Ruanda, Burundi en Somalië heeft hij er intussen opzette. Eén keer vreesde Schulte voor zijn leven. "Dat was toen een gedroegde kindsoldaat aan

een controlepost mijn camera voor een wapen aanzag en begon te schieten. Ik ben toen op het nippertje kunnen wegrollen achter een voertuig. Maar je krijgt ook andere opdooffers. Bijvoorbeeld als je in de laadbak van een pick-up ergens heen wordt gereden en de gewapende begeleiders lukraak in de opdringerige menigte vuren, gewoon om wat ruimte te maken. Achteraf kijk je dan in een grijnzend gezicht: *'And mister Frank, how did you like the shooting today?'* Een tafereel van verkoelde kinderen, opgesloten in een benzinestation en omgebracht met brandstof die uit een naar binnen gestoken pompslang was gegulpt, blijft ook in zijn geheugen gegrift. "Opvang voor getraumatiseerde journalisten? Ik pieker er wel eens vaker over..."

Lever de eindbalans dan alleen maar moedeloosheid op? "Beslist niet", zegt Frank. "Wanneer je als eerste aan de wereld toont dat er een cholera-plaag woedt en je ziet drie dagen later grootschalige hulp arriveren, dan besef je dat je werk uiteindelijk toch een enorme impact heeft."

Toch koos hij in het nieuwe millennium voor een ander soort camerawerk. Niet meer het harde nieuws, maar veeleer de esthetisch onderbouwde reportage en documentaire. "Noem het reality-plus. Dankzij de menselijke feeling die ik opdeed in de journalistiek, beschik ik nu over een welgekomen meerwaarde als filmer."

RICHTLIJN VAN DE RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK

INZAKE HANDEL MET VOORKENNIS, MARKTMANIPULATIE, BELEGGINGSAANBEVELINGEN EN BELANGENCONFLICTEN 22 JUNI 2006

● ● ● INLEIDING

De Raad voor de Journalistiek (de **Raad**) heeft op 22 juni 2006 de volgende richtlijn inzake handel met voorkennis, marktmanipulatie, beleggingsaanbevelingen en belangenconflicten (de **Richtlijn**) goedgekeurd.

De Raad kondigt deze Richtlijn af in uitvoering van:

- de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten (hierna ook “de Wet” genoemd);
- de Richtlijn 2003/6/EG van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2003 betreffende handel met voorwetenschap en marktmanipulatie (marktmisbruik);
- de Richtlijn 2003/125/EG van de Europese Commissie van 22 december 2003 tot uitvoering van Richtlijn 2003/6/EG van het Europees Parlement en de Raad wat de juiste voorstelling van beleggingsaanbevelingen en de bekendmaking van belangenconflicten betreft, omgezet in het koninklijk besluit van 5 maart 2006 betreffende de juiste voorstelling van beleggingsaanbevelingen en de bekendmaking van belangenconflicten.

De teksten van deze bepalingen kunnen worden geraadpleegd op de website van de Raad.

De Raad vindt het nuttig en nodig om in deze Richtlijn een aantal gedragsregels uiteen te zetten en duidelijkheid te verschaffen omtrent de basisprincipes en beheerspraktijken inzake handel met voorkennis, marktmanipulatie, beleggingsaanbevelingen en belangenconflicten, die door Journalisten in acht genomen moeten worden. De bepalingen van de wet van 2 augustus 2002, die hieronder worden besproken onder de titel “Algemene bepalingen”, zijn wettelijke bepalingen die voor iedere journalist gelden. Deze Richtlijn legt ze bevattelijk uit maar vervangt ze niet. Daarentegen laat de Europese Commissie in haar Richtlijn 2003/125/EG, die hieronder wordt besproken onder de titel “Bijzondere bepalingen”, wel ruimte voor zelfregulering. De regels die de Raad voor de Journalistiek hiervoor opstelt, komen dus in de plaats van die bepalingen van de Europese Richtlijn.

Voor de implementatie van de Europese Richtlijn 2003/125/EG kiest de Raad dus voor zelfregulering en wil de Raad er aldus op toezien dat de toepassing van deze Europese Richtlijn geen afbreuk doet aan de persvrijheid, gewaarborgd door artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, noch aan het journalistieke bronnengeheim, geregeld in de wet van 7 april 2005 tot bescherming van de journalistieke bronnen. In die zin houden de Richtlijn en de bijhorende zelfregulering een uitdrukkelijke erkenning van de journalistieke vrijheid in, en staan zij garant voor een vrije berichtgeving met wederzijds respect voor de belangen van de pers en de publieke opinie enerzijds en van de financiële markten anderzijds.

Uitgevers en journalisten zullen er samen over waken dat kennis, die in het raam van hun informatieopdracht wordt vergaard, niet misbruikt wordt voor het ontwichten van de financiële markten, noch voor het verkrijgen van enig persoonlijk voordeel. Zulk door de wet verboden voordeel kan ontstaan door de handel met voorkennis in financiële instrumenten, of door marktmanipulatie en belangenvermenging, of door derden in staat te stellen deze inbreuken te plegen.

De Richtlijn is van toepassing op iedere natuurlijke of rechtspersoon wiens activiteit erin bestaat om op regelmatige of professionele basis financiële en/of bedrijfsinformatie te vergaren en te verspreiden aan het publiek via de media (de **Journalist**)¹.

Uitgangspunt van de Richtlijn is de zorgvuldigheidsnorm, die volgt uit de Verklaring van de plichten en rechten van de Journalist (1971) en de Code van journalistieke beginselen (1982). In het algemeen treedt een Journalist zorgvuldig op. Elke Journalist die handelt op financiële markten moet weten dat hij zich kwetsbaar opstelt. Vandaar dat het noodzakelijk is enkele gedragsregels en basisprincipes te formuleren.

¹ Zie de definitie van journalist in de Aanbeveling R (2000) 7 van de Raad van Europa

Kort samengevat komen de gedragsregels en basisprincipes hierop neer:

1. Journalisten gebruiken financiële informatie, waarvan ze kennis hebben en voordat die aan het publiek openbaar is gemaakt, niet in hun eigen belang of dat van hun onmiddellijke omgeving. Ze geven die informatie evenmin door aan derden, tenzij dit gebeurt in het kader van hun normale informatieopdracht. Journalisten onthouden zich van elke vorm van belangenvermenging en misbruik van voorkennis.
2. Journalisten onthouden zich van elke vorm van marktmanipulatie.
3. Deze beginselen worden verder uitgewerkt in onderstaande gedetailleerde Richtlijn over financiële journalistiek, waarnaar

uitdrukkelijk verwezen wordt en die voor de Raad richtinggevend is bij de behandeling van vragen en klachten die hiermee verband houden. De Richtlijn omvat een luik dat van toepassing is voor alle journalisten, en een luik dat enkel van toepassing is op journalisten die beleggingsaanbevelingen doen. Journalisten die financiële informatie brengen die enige invloed kan hebben op financiële instrumenten of hun emittenten, moeten deze beginselen bestuderen en naleven. Journalisten die beleggingsaanbevelingen uitbrengen, moeten bovendien de op hen toepasselijke beginselen bestuderen en naleven.

Zowel de mediadirecties, de hoofd- en eindredacteuren als de Journalisten hebben de bijzondere plicht te waken over de correcte naleving van de beginselen van deze Richtlijn.

● ● ● ALGEMENE BEPALINGEN, VAN TOEPASSING OP ELKE JOURNALIST

1. HANDEL MET VOORKENNIS²

1.1 Principe

Zowel in de uitoefening van zijn werk, beroep of functie als door zijn werk, beroep of functie, is het mogelijk dat een Journalist toegang krijgt tot financiële en/of bedrijfsinformatie, waarvan hij weet of redelijkerwijze moet weten dat zij bevoorrecht is of onder een embargo valt.

Het is elke Journalist verboden om te handelen in financiële instrumenten zoals aandelen, fondsen, obligaties e.d., op basis van dergelijke informatie, vanaf het ogenblik waarop de Journalist kennis heeft gekregen van de inhoud van de bevoorrechte informatie en/of van de informatie onder embargo, tot en met het ogenblik waarop de desbetreffende informatie aan het publiek wordt verspreid.

1.2.1 Informatie is bevoorrecht wanneer ze:

- (i) nog niet openbaar is gemaakt aan het publiek

Alvorens de informatie geacht kan worden door het publiek te zijn geabsorbeerd, dient een redelijke wachtermijn in acht genomen worden. In het kader van deze Richtlijn betekent **openbaar gemaakt aan het publiek** het tijdstip tot na de radio- en/of televisie-uitzending, het verschijnen van de krant of van de elektronische publicatie.

- (ii) nauwkeurig is

Hoewel loutere geruchten en veronderstellingen niet als bevoorrechte informatie aanzien worden, is niet vereist dat de informatie vaststaand moet zijn om ze als bevoorrecht en nauwkeurig te kwalificeren. Informatie over gebeurtenissen of feiten die waarschijnlijk of slechts mogelijk zullen plaatsvinden, kan nauwkeurig en dus bevoorrecht zijn.

- (iii) rechtstreeks of onrechtstreeks betrekking heeft op een financieel instrument of op een emittent van een financieel instrument

Onder financiële instrumenten worden onder andere begrepen aandelen, opties, obligaties of andere roerende waarden zoals gedefinieerd in artikel 2, 1° van de Wet van 2 augustus 2002

² Handel met voorkennis wordt hoofdzakelijk geregeld in artikels 25§1, 1° en 40 volgende van de Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten (de Wet). De Wet van 2 augustus 2002 is uiteraard ook van toepassing op Journalisten.

betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten.

Wat betreft de emittent van een financieel instrument kadert zowel vennootschapsinterne informatie (nakende fusie, managementwijzigingen, enz.), als vennootschapsexterne informatie (informatie inzake een concurrent enz.) binnen deze omschrijving. Ook ontwikkelingen van politieke, reglementaire of wetenschappelijke aard die zich situeren in de activiteits sfeer van de betrokken emittent kunnen bijgevolg onder deze bepaling vallen, aangezien zij (of de evaluatie ervan) de perspectieven van de emittent en/of van het financieel instrument gevoelig kunnen beïnvloeden.

(iv) bij bekendmaking aan het publiek, een aanzienlijke invloed heeft of zou kunnen hebben op de koers van een financieel instrument of van een aanverwant financieel instrument (zoals gedefinieerd in artikel 2, 2° van de Wet).

1.2.2 In de financiële berichtgeving wordt met informatie onder embargo bedoeld: de berichten die worden verstuurd naar de media tijdens de beursuren, waarbij de media wordt verzocht het bericht pas vrij te geven bij het verstrijken van het embargo, in de regel na de beursuren, of die berichten die door de uitgever ervan onder uitdrukkelijk embargo worden geplaatst.

1.3 Verboden handelingen

Het is aan elke Journalist verboden om (in het binnen- of buitenland) gebruik te maken (of pogen gebruik te maken) van bevoorrechte informatie en/of van de informatie onder embargo door

- (a) zelf over te gaan tot de koop of verkoop van de financiële instrumenten waarop de voorkennis betrekking heeft, of daarmee aanverwante financiële instrumenten;

Het is onbelangrijk of deze handelingen rechtstreeks of onrechtstreeks worden gesteld, dan wel voor eigen rekening of voor rekening van een derde.

- (b) aan derden opdracht te geven of aanbevelingen te doen die financiële instrumenten waarop de voorkennis betrekking heeft, of daarmee aanverwante financiële instrumenten, te kopen of te verkopen;

(c) de bevoorrechte informatie en/of van de informatie onder embargo aan derden (mondeling of schriftelijk) mee te delen;

Worden niet als derden beschouwd de Journalisten die in het kader van de normale uitoefening van hun werk, beroep of functie kennis hebben van de informatie onder embargo en de *insiders* van wie redelijkerwijze bekend is dat zij kennis hebben van de informatie onder embargo.

De Journalist is gehouden tot strikte zwijgplicht met betrekking tot de voorkennis, tenzij de mededeling ervan gebeurt binnen het kader van de normale uitoefening van zijn werk, beroep of functie.

Met 'normale uitoefening van zijn werk, beroep of functie' wordt bedoeld de normale uitoefening door de Journalisten van hun informatieopdracht.

(d) op enige andere wijze gebruik te maken van zijn voorkennis vooraleer dergelijke informatie openbaar is gemaakt aan het publiek.

De Journalist dient er zich van te vergewissen dat voormelde handelingen eveneens verboden zijn aan eenieder aan wie hij/zij de bevoorrechte informatie en/of van de informatie onder embargo heeft meegedeeld, met inbegrip van (doch niet beperkt tot) diens echtgen(o)t(e), kinderen, andere familieleden, aanverwanten en vrienden.

2. MARKTMANIPULATIE³

2.1 Principe

De Journalist onthoudt zich van enige vorm van marktmanipulatie.

2.2 Marktmanipulatie

Onder marktmanipulatie wordt door de Wet onder meer verstaan

(i) de verspreiding van valse of misleidende aanwijzingen (die valse of misleidende signalen geven of kunnen geven) betreffende het aanbod van, de vraag naar, de koers van een financieel instrument, alsook

(ii) elke kunstmatige of abnormale beïnvloeding van de activiteit op de markt, de koers en/of het transactievolume van een financieel instrument of het niveau van de marktindex, met inbegrip van het gebruik van fictieve constructies of enige vorm van bedrog of misleiding of

(iii) de deelname aan en aanbeveling van voormelde verboden handelingen.

2.3 Verboden handelingen

In het algemeen wordt aan de Journalist gevraagd zich te onthouden van alle vormen van marktmanipulatie, zoals die in de Wet worden beschreven.

Meer in het bijzonder wordt de aandacht van de Journalist gevestigd op de volgende verboden handelingen (al dan niet samen met anderen gesteld):

(a) wetens en willens handelingen stellen, transacties uitvoeren, orders plaatsen of afspraken maken die

(i) al dan niet door het gebruik van een bedrieglijk middel

- valse of misleidende signalen geven of kunnen geven over het aanbod van, de vraag naar of de koers van één of meer financiële instrumenten;

- de koers van één of meer financiële instrumenten op een abnormaal of kunstmatig peil houden (tenzij aannemelijk kan worden gemaakt dat de beweegredenen legitiem zijn en dat de betrokken transacties of orders beantwoorden aan de normale praktijken op de relevante markt, als zodanig erkend door de Commissie voor bank-, financie- en assurantiewezen); en/of

(ii) door het gebruik van een bedrieglijk middel, de activiteit op de markt, de koers van een financieel instrument, het transactievolume van een financieel instrument of het niveau van een marktindex kunstmatig of abnormaal beïnvloeden of zouden kunnen beïnvloeden.

(b) wetens en willens informatie of geruchten verspreiden die valse of misleidende signalen geven of kunnen geven over financiële instrumenten, waarbij de Journalist wist of had moeten weten dat de informatie vals of onjuist was. In het geval van een Journalist die handelt in het kader van zijn journalistieke activiteit, wordt voor het evalueren van de informatieverspreiding rekening gehouden met de journalistieke regels, tenzij de Journalist rechtstreeks of onrechtstreeks een voordeel of winst behaalt uit de kwestieuze informatieverspreiding.

(c) wetens en willens financiële instrumenten kopen of vervreemden of aan derden aanraden te kopen of te vervreemden wanneer de journalist rechtstreeks of onrechtstreeks weet dat over het financieel instrument of over de emittent van een financieel instrument een uniek artikel, bericht of uitzending (zoals een primeur, een advies, een analyse, een interview, een reportage enz.) zal verschijnen, uitgezonden of verspreid worden dat mogelijkerwijs invloed kan hebben op de marktactiviteit, op de marktindex of op de koers of het transactievolume van het desbetreffende financieel instrument.

Het is aan de Journalist eveneens verboden om pogingen te ondernemen tot het stellen van bovengenoemde gedragingen, dan wel eraan deel te nemen, of derden ertoe aan te zetten of opdracht te geven.

Inbreuken op de bepalingen onder 1 (misbruik van voorkennis) en 2 kunnen desgevallend worden bestraft met strafrechtelijke en administratiefrechtelijke sancties.

BIJZONDERE BEPALINGEN, VAN TOEPASSING OP JOURNALISTEN DIE BELEGGINGSAANBEVELINGEN UITBRENGEN OF VERSPREIDEN

3.1 Principe

Sommige journalisten brengen in het kader van de normale uitoefening van hun werk, beroep of functie beleggingsaanbevelingen. Zij vallen onder de bepalingen van dit hoofdstuk.

3.2 Beleggingsaanbevelingen

Beleggingsaanbevelingen zijn artikelen en journalistieke bijdragen waarin op uitdrukkelijke wijze de aankoop of verkoop (of het behoud) van een specifiek financieel instrument aanbevolen wordt, waarbij duidelijk kan worden aangenomen dat de aanbeveling tot aankoop of verkoop (of behoud) van het desbetreffende financieel instrument het eigenlijke doel van het artikel, van de publicatie of van de uitzending uitmaakt.

³ Marktmanipulatie wordt hoofdzakelijk geregeld in artikels 25§1,2° en 39§1 volgende van de Wet.

De bepalingen in dit hoofdstuk zijn enkel van toepassing op de Journalisten die rechtstreeks en expliciet een voor het publiek bestemde specifieke beleggingsstrategie en/of beleggingsbeslissing aanbevelen ten aanzien van één of meerdere financiële instrumenten.

Journalisten die enkel algemene informatie verstrekken over emittenten van financiële instrumenten, over financiële instrumenten zelf en/of over marktontwikkelingen, vallen bijgevolg niet onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk.

Er dient een onderscheid te worden gemaakt tussen Journalisten die zelf een beleggingsaanbeveling **uitbrengen** en Journalisten die door derden uitgebrachte beleggingsaanbevelingen **verspreiden**.

3.3 Journalisten die beleggingsaanbevelingen uitbrengen

3.3.1 Uitbrengen en omkeren van aanbevelingen

Het uitbrengen van een aanbeveling bestaat niet alleen wanneer een journalist zo'n aanbeveling zelf en voor het eerst uitstuurt, maar ook wanneer een journalist andermans beleggingsstrategie verspreidt na ze zo te hebben gewijzigd dat de beleggingsstrategie is *omgekeerd*.

De Journalist die beleggingsaanbevelingen uitbrengt, legt de nodige zorg aan de dag om zijn bronnen na te trekken en om loutere feiten te onderscheiden van interpretaties, ramingen, advies, prognoses, projecties en richtkoersen en andere vormen van informatie die niet op feiten betrekking hebben.

De Journalist [en/of de uitgever] die beleggingsaanbevelingen uitbrengt, draagt er zorg voor dat het publiek kennis kan nemen van zijn identiteit en/of de identiteit van de uitgever.

De Journalist [en/of de uitgever] die een door een derde uitgebrachte Beleggingsaanbeveling omkeert (zoals de verandering van een aanbeveling om te kopen in een aanbeveling om te verkopen), zorgt er bovendien voor dat deze wijziging voldoende duidelijk wordt vermeld.

3.3.2. Belangenconflict ten aanzien van een aanbeveling

Een journalist die een beleggingsaanbeveling uitbrengt kan zich bovendien in een situatie van belangenconflict bevinden.

De Journalist die meent zich te bevinden in een geval van belangenconflict, meldt dit onmiddellijk aan zijn uitgever.

De Journalist die meent zich te bevinden in een geval van belangenconflict, onthoudt zich ervan Beleggingsaanbevelingen te doen, te schrijven of te publiceren of op enige andere manier aan het publiek bekend te maken, tenzij hij zijn belangen uitdrukkelijk en in zijn Beleggingsaanbeveling aan zijn publiek bekend maakt.

Er is met name een belangenconflict mogelijk indien

- de Journalist een wezenlijk financieel belang heeft in een of meer financiële instrumenten die het voorwerp uitmaken van een Beleggingsaanbeveling die door hem wordt uitgebracht;

Of er sprake is van een wezenlijk financieel belang, hangt af van geval tot geval, en moet telkens concreet worden nagegaan. Wat in het ene geval een wezenlijk financieel belang kan zijn, is het in een ander geval daarom nog niet.

- de Journalist een wezenlijk belangenconflict heeft ten aanzien van de emittent op wie de Beleggingsaanbeveling betrekking heeft;

- er aanzienlijke onderlinge deelnemingen bestaan tussen de Journalist of een met hem gelieerde rechtspersoon enerzijds en de emittent op wie de Beleggingsaanbeveling betrekking heeft anderzijds;

Met gelieerde rechtspersoon wordt een rechtspersoon bedoeld waarin de Journalist een aanzienlijke deelneming heeft.

Een aanzienlijke onderlinge deelneming bestaat indien (i) de Journalist of een met hem gelieerde rechtspersoon meer dan 5 % van het volledige geplaatste kapitaal van de desbetreffende emittent bezit of indien (ii) de emittent meer dan 5 % van het geplaatste kapitaal van de Journalist of een met hem gelieerde rechtspersoon bezit¹.

- de Journalist of een met hem gelieerde rechtspersoon een overeenkomst heeft met de emittent betreffende het uitbrengen van Beleggingsaanbevelingen.

3.4 Journalisten die door derden uitgebrachte beleggingsaanbevelingen verspreiden

De Journalist [en/of de uitgever] die Beleggingsaanbevelingen verspreidt, draagt er zorg voor dat het publiek kennis kan nemen van zijn identiteit en/of de identiteit van de uitgever. Hij draagt er zorg voor de bron te vermelden en, indien nodig en mogelijk, de plaats waar de bron kan worden geraadpleegd.

De Journalist [en/of de uitgever] die zich beperkt tot het verspreiden van een samenvatting van een bestaande Beleggingsaanbeveling, zonder ze te wijzigen of zonder enige persoonlijke benadering en/of eigen aanbeveling toe te voegen, zorgt ervoor dat de samenvatting duidelijk en niet misleidend is.

De Journalist [en/of de uitgever] die een door een derde uitgebrachte Beleggingsaanbeveling ingrijpend wijzigt, zonder dat daarbij de beleggingsstrategie wordt omgekeerd, maakt hiervan duidelijk melding.

● ● ● NALEVING EN WIJZIGING VAN DE RICHTLIJN

De naleving van de Richtlijn wordt opgevolgd en geïmplementeerd op het niveau van de uitgeverijen/mediadirecties. Dit doet geen afbreuk aan de administratieve of strafrechtelijke gevolgen die verbonden kunnen zijn aan het niet naleven van de wettelijke verplichtingen, die worden toegelicht onder de titel 'Algemene bepalingen' van de Richtlijn.

De uitgever zelf ziet toe op de naleving van de bepalingen van deze Richtlijn of kan daartoe een persoon aanwijzen (de **compliance verantwoordelijke**). Deze **compliance verantwoordelijke** staat in voor het opstellen en invoeren van de nodige toezichtsprocedures en desgevallend een geschikte sanctieregeling.

Iedere Journalist die zich in een situatie bevindt die kan conflicteren met de bepalingen van deze Richtlijn of die op de hoogte is van een onderzoek door de CBFA of het gerecht inzake inbreuken tegen de bepalingen van deze Richtlijn met betrekking tot zijn persoon of de uitgever, meldt dit onmiddellijk aan de **compliance verantwoordelijke**.

De Raad voor de Journalistiek is bevoegd om kennis te nemen van vragen en klachten omtrent de naleving van de bepalingen van deze Richtlijn. De Raad voor de Journalistiek zal rekening houden met de bepalingen van artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en zal meer bepaald nagaan of de eventuele beperking van de persvrijheid noodzakelijk is in een democratische samenleving.

De Raad van Journalistiek behoudt zich het recht voor deze Richtlijn aan te passen aan nieuwe evoluties in de informatieverstrekking en in de financiële en journalistieke sector, evenals aan wijzigingen van de toepasselijke wettelijke bepalingen.

¹ Definitie van artikel 6 van de Europese Richtlijn 2003/125/EG.

ZELFREGULERING ROND FINANCIËLE BERICHTGEVING VOORKOMT MUILKORF

Frans Wauters

Wie op de beurs handelt met voorkennis, of wie koersen manipuleert, overtreedt de wet. Dat is niet anders voor journalisten. Maar journalisten moeten vaak over voorkennis beschikken om hun taak te vervullen. Dat houdt risico's in, voor de beurs, voor het (beleggers)publiek én voor de journalisten zelf.

Twee jaar werk binnen de Raad voor de Journalistiek heeft tot een eigen richtlijn geleid die toelaat zelfregulerend op te treden, een mogelijkheid die zowel op Europees als op nationaal vlak erkend werd. Die zelfregulering stelt de journalisten niet boven de wet, maar laat ze toe soepel te werken, en zelf te waken over een eerlijke berichtgeving die de financiële markt recht doet, maar met respect voor het bronnengeheim en de vrije nieuwsgaring.

Die twee steunpilaren van de journalistiek stonden rond de jongste eeuwwisseling, bij de eerste pogingen om tot gedragscodes te komen, op instorten. Sommige protocolteksten, die de journalisten van enkele kranten onder zware druk moesten ondertekenen, waren dubbelzinnig. Zo kon een redacteur die vanop de krant naar de bank belde om gauw een vergeten gasrekening te betalen, daarvoor ontslagen worden om dringende reden. Sommige regels raakten kant noch wal, maar het was wel duidelijk dat onder het mom van toezicht, onder meer een aanslag op het inmiddels wettelijk geregelde bronnengeheim schuilde. Daartoe werd zelfs gedreigd met het ontzeggen van informatie aan die media en journalisten die de verregaande controle afwezen. Dat alles gebeurde niet lang nadat de *Wall Street Journal* de zeepbel van Lernout & Hauspie had doorprikt.

Toezicht is nodig, niet om de journalist te muilkorven, wel om de consument, de belegger, te beschermen. En de hoedanigheid van journalist wordt daarom in de richtlijn zeer breed gezien. De belegger moet er vanuit kunnen gaan dat berichten over het bedrijfsleven opgesteld zijn in het belang van de lezer of toehoorder, niet in dat van de auteur of diens portefeuille. Daarbij doet het er minder toe dat die auteur zich nu journalist, analist of specialist noemt.

De verantwoordelijkheid voor het toezicht wordt in de richtlijn van de Raad voor de Journalistiek bij de uitgevers gelegd. Die kunnen daarvoor een verantwoordelijke aanwijzen. Zij kunnen zelfs hun beleggingspecialisten vragen om de samenstelling van hun eigen portefeuille onder omslag te deponeren. Bij verdenking van belangenvermenging kan zulke maatregel de auteur vrijpleiten, of aan de paal nagelen. Ook wordt veel belang gehecht aan bronvermelding. En zelfregulering of niet, een correctionele vervolging blijft altijd de ultieme dreiging.

Drie luiken

De richtlijn bevat drie luiken: handel met voorkennis, koersmanipulatie en het uitbrengen van beleggingsaanbevelingen. Voor de eerste twee punten volgt de richtlijn de wet van 2 augustus 2002. Het derde deel schetst het kader voor beleggingaanbevelingen en belangenconflicten. Dat laatste betreft vooral de specialisten in de materie. De eerste twee punten raken iedereen, ook de sportjournalist en de plaatselijke medewerker, al lijkt dat vergezocht.

Maar nieuws oversportsponsors bijvoorbeeld, kan verregaande gevolgen hebben voor de koers van waardepapieren die door deze sponsor op de markt werden gebracht of die hij later zal uitbrengen. Berichten over sociale onrusten in lokale vestigingen van beursgenoteerde bedrijven kunnen dat ook. Dat betekent niet dat het nieuws niet gepubliceerd mag worden, wel dat het volgens de journalistieke code grondig moet worden gecheckt, en vooral dat er geen sprake mag zijn van zelfverrijking of manipulatie.

Het lijkt allemaal behoorlijk ingewikkeld, maar in feite is de richtlijn een logische verfijning van de *Verklaring der Plichten en Rechten van de Journalist* uit 1971 en van de *Code van Journalistieke Beginselen* uit 1982. Beide teksten zijn te vinden in de *Journalistenagenda* van de VVJ.

Een bijzonder aspect van deze richtlijn is dat ze binnen de Raad voor de Journalistiek is opgesteld, die geen Franstalige tegenhanger heeft, al wordt daar nu aan gewerkt. Toch hebben de Franstalige media en hun journalisten zich bij deze tekst aangesloten, zodat hij geldt in de twee landstalen. De verfijningen die de Franstalige collega's aanbrachten, zijn op hun beurt overgenomen in de Nederlandstalige versie. *L'Union fait la Force?*

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek over de klacht van de heer Rik Daems, kamerlid, en de heer Yves Stevens, woordvoerder, tegen *Dag Allemaal*

DE FEITEN

In december 2005 verneemt *Dag Allemaal* dat kamerlid en gewezen minister Rik Daems, in die tijd ook fractieleider in de Kamer, op het punt staat om uit de echt te scheiden. Op 20 december 2005 neemt journalist Jo Smeets contact op met woordvoerder Yves Stevens om hem hiervan bevestiging te vragen. In de loop van de dag zijn er, zowel telefonisch als per mail, nog meerdere andere contacten tussen de journalist – en eenmaal ook tussen hoofdredacteur Ilse Beyers – en woordvoerder Yves Stevens. Deze gaan in eerste instantie over een uitstel van het geplande artikel en in tweede instantie over de inhoud ervan. Als reden voor het uitstel wordt het feit aangevoerd dat de dochter van Daems nog niet op de hoogte was gesteld van de nakende scheiding. Uiteindelijk wordt dezelfde dag nog overeengekomen dat het artikel uitgesteld zal worden en vervangen door een interview over de nakende scheiding en de politieke gevolgen, dat zal verschijnen na de periode van Kerstmis en nieuwjaar.

Het interview vindt plaats op 4 januari 2006, en wordt gepubliceerd in het nummer dat verschijnt op 10 januari 2006, nadat het aan Stevens ter inzage is voorgelegd en hij er nog enkele tekstwijzigingen in heeft aangebracht. Na het interview stuurt Stevens ook een mail naar journalist Smeets, waarin hij *Dag Allemaal bedankt* 'voor de zeer correcte wijze van werken ivm het itv (d.i. interview) van Rik Daems'.

De dag voor de publicatie van het artikel, op 9 januari 2006, bericht *De Standaard* dat wordt uitgekeken naar een 'andere baan' voor Rik Daems en legt de krant een verband met de echtscheiding waarin het kamerlid verwickeld zit en waardoor hij mogelijk zal verhuizen uit het kanton Leuven. Op 10 januari, dag waarop *Dag Allemaal* verschijnt, maakt *Le Soir* bekend dat kamerlid Daems een relatie heeft met een kamerlid van de Parti Socialiste, een gegeven dat in het interview met *Dag Allemaal* niet ter sprake komt.

In de dagen en weken nadien worden de scheiding van kamerlid Daems en zijn nieuwe relatie uitvoerig besproken in de media, ook in het buitenland. Er wordt door de media en door kamerlid Daems en zijn woordvoerder Stevens met de vinger gewezen naar *Dag Allemaal*. Om hun standpunt tegenover *Dag Allemaal* kracht bij te zetten maakt woordvoerder Stevens de mailuitwisseling met *Dag Allemaal* openbaar.

Op 31 januari dienen Daems en Stevens klacht in tegen *Dag Allemaal* bij de Raad voor de Journalistiek.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

De klachtbrief van 31 januari 2006 bevat twee elementen, die in de latere conclusies van klagers en tijdens de hoorzitting uitvoerig worden uitgewerkt en toegelicht. In de eerste plaats betogen klagers dat *Dag Allemaal* hen onder druk heeft gezet om elementen uit het privé-leven van kamerlid Daems prijs te geven. *Dag Allemaal* dreigde ermee om over zijn huwelijksmoeilijkheden te schrijven

terwijl zijn minderjarige dochter hiervan nog niet op de hoogte was. Klagers konden niet anders handelen dan zelf een interview over het privé-leven van Daems aanbieden, omdat ze op die manier uitstel van publicatie konden verkrijgen en aldus vermeden dat het blad zelf met de door hen oncontroleerbare informatie zou uitpakken op een moment dat de dochter van Daems er nog niet van op de hoogte was. In de tweede plaats nemen klagers het weekblad kwalijk dat woordvoerder Stevens, door de polemiek die nadien door de affaire ontstaan is, verplicht is geweest zijn vertrouwelijke mailuitwisseling met journalist Smeets bekend te maken en dat hij op die manier zijn werk als woordvoerder onmogelijk nog correct kon uitvoeren.

Kamerlid Daems betoogt nog dat het bekleden van een publieke functie niet betekent dat het privé-leven publiek eigendom is. Het publieke aspect van het privé-leven van de politicus beperkt zich tot de aspecten die terzake politiek relevant zijn. De publicatie in *Dag Allemaal* heeft geen enkele politieke relevantie en behoort tot de strikte privé-sfeer. De publicatie komt volgens Daems daarom neer op een onaanvaardbare inmenging in zijn privacy. De publicatie heeft bovendien aanleiding gegeven tot een grote mediaheisa achteraf, die hem schade heeft berokkend.

Dag Allemaal wijst erop dat kamerlid Daems een publieke functie bekleedt. Publieke personen dienen een verdergaande inmenging in hun privé-leven te tolereren dan anderen, zeker wanneer dit privé-leven een invloed kan hebben op hun publieke functie. In het verleden is kamerlid Daems bovendien zelf geregeld met elementen uit zijn privé-leven naar buiten gekomen. Een echtscheiding van kamerlid Daems heeft een maatschappelijke relevantie, omdat de eventuele verhuizing van het kamerlid ten gevolge van een echtscheiding een invloed kan hebben op de samenstelling van de kieslijst in Leuven, waar in het verleden een grote tweekamp tussen burgemeester Tobback en kamerlid Daems, allebei lijsttrekkers, is gevoerd.

Dag Allemaal voert aan dat hun journalist met de woordvoerder van Daems contact heeft opgenomen met de bedoeling om informatie na te trekken over de mogelijke echtscheiding. Het blad wou er aanvankelijk enkel een kort artikel over brengen. De vraag om uitstel werd om de genoemde reden gehonoreerd. Het voorstel om een interview te geven kwam van de woordvoerder van Daems en ook de publicatiedatum is afgesproken in onderling overleg, en nadien nog verplaatst op vraag van Daems. Dat alles correct is verlopen, blijkt uit alle mails die over het interview werden gewisseld, en in het bijzonder uit de bedankingsmail die woordvoerder Stevens na het interview heeft gestuurd aan de journalist Jo Smeets. Het is pas wanneer de relatie van kamerlid Daems met een politica van de PS via andere media aan het licht komt, dat kamerlid Daems en zijn woordvoerder hun houding tegenover het weekblad hebben veranderd en klacht hebben ingediend. Dat woordvoerder Stevens daarbij zijn beroepsregels als woordvoerder zou hebben geschonden door het vrijgeven van zijn e-mailverkeer met de journalist, is een beslissing die onnodig was en die hij op eigen verantwoordelijkheid heeft genomen, en die *Dag Allemaal* niet kan worden aangewreven.

BESLISSING

Vooraleer de twee onderdelen van de klacht te behandelen, is het aangewezen om kort in te gaan op de kwestie van de omgang van de pers met het privé-leven van publieke figuren, die zowel door klagers als door de verwerende partij wordt aangehaald.

Ook publieke figuren hebben een recht op respect voor hun privé-leven. Het feit dat iemand een publieke figuur is, geeft de pers niet het recht om ongehinderd over diens privé-leven te berichten. Er zijn echter elementen van het privé-leven, die een invloed kunnen hebben op het publieke leven. Berichtgeving hierover kan verantwoord zijn omdat het publiek het recht heeft geïnformeerd te worden over kwesties van maatschappelijk belang.

De klacht bestaat uit twee onderdelen, die door de Raad voor de Journalistiek als volgt worden beoordeeld:

1. Dag Allemaal zou druk hebben uitgeoefend op klagers om elementen uit het privé-leven van politicus Daems naar buiten te brengen.

Uit emailverkeer blijkt dat *Dag Allemaal* oordeelde dat er een voldoende maatschappelijke relevantie ligt in de gevolgen die een eventuele scheiding van politicus Daems kon hebben op de gemeenteraadsverkiezingen in Leuven. Van bij de eerste contacten tussen journalist Jo Smeets en de woordvoerder van Daems werd naar de maatschappelijke implicaties van een eventuele echtscheiding verwezen. Dit blijkt uit de mail die Smeets op 20 december 2005 om 15.07 uur aan de woordvoerder van Daems heeft gericht en waarin ook wordt gesproken over 'zijn (d.i. Daems) standpunt over de komende gemeenteraadsverkiezingen.'

Over de vraag of *Dag Allemaal* morele dwang heeft uitgeoefend op Daems om een interview toe te staan, lopen de versies uiteen. Klagers houden voor dat dit gebeurde onder de druk van *Dag Allemaal*, dat volgens hen van plan was om twee pagina's te maken over de echtscheiding, en dat op een moment dat de dochter van de politicus nog niet op de hoogte was gesteld van de nakende scheiding. Door zelf een interview voor te stellen, wilden klagers naar eigen zeggen erger voorkomen, namelijk eenzijdige berichtgeving en publicatie voordat de dochter op de hoogte was van de echtscheiding. *Dag Allemaal* houdt voor dat het enkele feit van de nakende echtscheiding onmogelijk een stuk van twee pagina's kon verantwoorden. Het is alleen maar omdat

Daems een exclusief interview aan het weekblad gaf, dat het onderwerp een ruimere behandeling kreeg.

Vast staat dat binnen de tijdsperiode van minder dan twee uren, en zonder dat de mailuitwisseling wijst op spanningen, partijen het volledig eens zijn geworden over de te volgen weg, namelijk een interview waarvan beide partijen binnen diverse mails de contouren hebben vastgelegd. Klagers zijn personen die gewend zijn om te gaan met de media en konden dus weten wat zij toezegden en wat niet.

Vast staat eveneens dat partijen het eens waren over de definitieve tekst van het interview, met inbegrip van foto's en vermeldingen op de cover van *Dag Allemaal*, elementen die tot op het laatste moment in gemeenschappelijk overleg werden bijgestuurd.

Ten slotte staat het vast dat klagers het interview volledig correct hebben bevonden, en dat woordvoerder Stevens de betrokken journalist en de hoofdredactrice heeft bedankt voor 'de correctheid waarin het itv (d.i. interview) is verlopen'. Wordvoerder Stevens heeft het interview bovendien de dag voor de publicatie in *Dag Allemaal* in een Belgabbericht aangekondigd, wat eveneens laat uitschijnen dat hij het met de inhoud ervan eens was.

Waar klagers voorhouden dat op hen druk werd uitgeoefend, stelt de Raad voor de Journalistiek vast dat die druk niet blijkt uit de mailuitwisseling die de telefonische contacten bevestigde noch uit de mailuitwisseling nadien. Klagers hebben zelf voor het interview gekozen en er bovendien uitdrukkelijk alle stappen van goedgekeurd.

Het is pas nadat in andere media overige elementen uit het privé-leven van politicus Daems aan het licht kwamen en daarover een maatschappelijke discussie ontstond, dat zij zijn gaan voorhouden door *Dag Allemaal* onder druk te zijn gezet.

De Raad voor de Journalistiek is daarom van oordeel dat dit onderdeel van de klacht ongegrond is.

2. Woordvoerder Stevens zou zich door de zaak verplicht hebben gezien om zijn mailuitwisseling bekend te maken en daardoor het vertrouwen tussen woordvoerders en journalisten te schenden.

De Raad voor de Journalistiek stelt vast dat hij niet bevoegd is om zich uit te spreken over een kwestie die betrekking heeft op de beroepsregels van woordvoerders.

Brussel, 22 juni 2006

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek over de klacht van mevrouw V. tegen VTM Telefacts

DE FEITEN

Op 14 november 2005 zendt VTM in het magazine *Telefacts* een reportage uit over duiveluitdrijvingen, waarin onder meer mevrouw V uitvoerig aan het woord komt. De reportage is het werk van verschillende journalisten. Freelance journaliste Els Boone heeft het interview met klaagster voor haar rekening genomen en werkte ook aan de montage ervan mee.

Journaliste Els Boone heeft klaagster, die geregeld een exorcist bezoekt, al enkele jaren voordien ontmoet. Boone werkte in die tijd als researcher voor het magazine *Jambers*. Ze had het plan opgevat om een portret van klaagster te

maken, maar het was er toen niet van gekomen.

Wanneer Boone in het najaar van 2005 de opdracht krijgt om voor *Telefacts* een reportage te draaien over duiveluitdrijvingen, is ze klaagster opnieuw op het spoor gekomen. Ze spreekt met klaagster af om een opname te maken bij een exorcist. Boone wordt bij die opname vergezeld door een vaste journaliste van *Telefacts*, omdat het haar eerste opdracht is voor het magazine. Na de opname bij de exorcist, stelt de journaliste aan klaagster voor om ook bij haar thuis beelden te maken. Klaagster staat hier aanvankelijk weigerachtig tegenover, maar nadat zij samen met de twee journaliste de zaak verder heeft doorgepraat in een café, stemt zij

hierin toe. Wel vraagt klagster om bepaalde delen van haar woning, zoals de badkamer, niet te filmen. De filmploeg trekt dan onmiddellijk naar de woning van klagster, waar een lang interview wordt opgenomen. Klagster doet daarin een emotionele uitval tegen een priester die misbruik zou maken van duiveluitdrijvingsen, een beeld dat ook in de aankondigingstrailer voor de uitzending van 14 november 2005 wordt gebruikt.

Na de opname, die plaatsvindt op 1 oktober 2005, zoekt klagster meerdere keren contact met journaliste Els Boone en met *Telefacts*, met de vraag om de beelden die bij haar thuis zijn gedraaid, niet uit te zenden.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klagster voert aan dat zij aanvankelijk niet wou dat er bij haar thuis werd gefilmd. Het is pas nadat zij met de twee journalistes op café is gegaan, waar zij verschillende glazen wijn kreeg aangeboden, dat zij erin toestemde dat de filmploeg haar naar haar woning zou vergezellen. Thuis aangekomen, stelde zij vast dat haar hele woning werd gefilmd. Klagster betoogt ook dat de journaliste haar heeft aangezet om met een schaar in de hand een emotionele uitval te doen.

Na de opname krijgt klagster spijt van wat er gebeurd is. Ze neemt contact op met de journaliste en met VTM, zowel telefonisch als per fax, om te vragen de beelden die bij haar thuis zijn opgenomen, niet te gebruiken. Klagster legt onder meer een fax voor die ze op 11 oktober 2005 naar VTM heeft gestuurd. Ook een maatschappelijk werkster, die klagster begeleidt, heeft tweemaal voor de uitzending telefonisch contact opgenomen met journaliste Els Boone, en een psychologe, bij wie klagster in behandeling is, heeft enkele uren voor de uitzending nog een fax gestuurd naar VTM om te vragen het beeldmateriaal niet uit te zenden.

Namens VTM verduidelijkt hoofd externe relaties Marc Dupain dat freelance journaliste Els Boone, die voor het eerst voor *Telefacts* werkte, de reportage in relatieve autonomie heeft gemaakt, maar dat ze zowel bij het draaien als tijdens de montage geassisteerd werd door meer ervaren collega's. De contacten met klagster verliepen via Els Boone, omdat die klagster kende van vroeger. Dupain bevestigt dat klagster gevraagd had om delen van haar woning niet in beeld te brengen, maar daar is door de programmamakers rekening mee gehouden. Dupain bevestigt eveneens dat VTM op 11 oktober een fax ontvangen heeft van klagster en dat die voor verdere opvolging aan Els Boone is overgemaakt. De fax die de psychologe nog enkele uren voor de uitzending zou hebben gestuurd, is niet toegekomen bij VTM.

Journaliste Els Boone betoogt dat met klagster in het cafégesprek van 1 oktober 2005 duidelijke afspraken zijn gemaakt en dat bij de opname rekening gehouden is met de wensen van klagster, die niet wou dat bepaalde delen van haar woning werden gefilmd. Boone ontkent dat ze klagster in het café dronken heeft willen voeren. Ze ontkent eveneens dat de emotionele uitval van klagster door haar werd uitgelokt, maar stelt dat die authentiek was. Boone bevestigt dat ze na het draaien nog verschillende keren is opgebeld door klagster en door haar psychologe. Een extreme scène uit het interview is daarom niet gebruikt voor

de uitzending. De journaliste moest er echter ook rekening mee houden dat er voor de reportage voldoende beelden nodig waren, zodat zij niet op alle vragen van klagster kon ingaan.

BESLISSING

Wie aan een interview meewerkt, geeft daarvoor expliciet of impliciet toestemming. Wie toestemming geeft tot een interview, gaat er in principe mee akkoord dat het interview wordt gepubliceerd of uitgezonden (zie: *RvdJ* 2005-01, G. t. *VTM en Lily Vandenberk*). De toestemming moet gebeuren uit vrije wil en volledig zijn.

Uit de aan de Raad voor Journalistiek voorgelegde documenten en uit het aanhoren van klagster blijkt duidelijk dat klagster, die al jaren wordt begeleid door een maatschappelijk werkster en een psychologe, zich in een sociaal en emotioneel moeilijke situatie bevindt. De journaliste kende deze context omdat ze, zoals ze zelf aangaf, klagster al jaren kende. Zowel bij de beslissing tot opname, als bij de beslissing tot uitzending, hadden de programmamakers daarom rekening moeten houden met het feit dat de toestemming van klagster gebrekkig en onvolledig kon zijn.

Bovendien hadden de aanvankelijke weigering van klagster, het feit dat zij slechts na lang aandringen en tijdens een cafébezoek haar toestemming gaf, en het feit dat klagster tijdens de opnames zeer emotioneel reageerde, het opnameteam tot extra terughoudendheid moeten aanzetten.

De Raad meent dan ook dat de toestemming die door het opnameteam van klagster werd verkregen gebrekkig en onvolledig was, zowel wat betreft de opname zelf als wat betreft de uitzending, en dat het opnameteam en VTM er rekening moesten mee houden dat deze toestemming niet vaststond.

Kort na de opname van het interview heeft klagster herhaaldelijk aan VTM gevraagd, zowel telefonisch als schriftelijk, om het interview bij haar thuis helemaal niet uit te zenden. De vraag tot het niet uitzenden, gebeurde tijdig en was duidelijk. Zo staat in de fax van 11 oktober 2005 letterlijk te lezen: "... wil ik niet dat de opnames bij mij thuis opgenomen zijn, uitgezonden worden". VTM en de journaliste zijn hierop slechts heel gedeeltelijk ingegaan. Het interview werd uitgezonden en enkel één emotionele passage werd uit de uitzending geschrapt.

VTM had moeten ingaan op de vraag van klagster omdat de journaliste en het team er in de gegeven duidelijke omstandigheden niet mochten van uitgaan dat de verkregen toestemming vrij en volledig was. Bovendien hadden de journaliste en de zender voldoende tijd om eventueel met klagster nieuwe afspraken te maken over een interview en beelden op een andere locatie en aldus een volledige en vrije toestemming van de geïnterviewde te verkrijgen. Er was dan ook geen enkele dwingende reden van praktische aard om geen rekening te houden met het verzoek van klagster.

Daarom is de Raad voor Journalistiek van oordeel: De klacht is gegrond.

Brussel, 22 juni 2006

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek over de klacht van de heer René Vijt en de heer Walter Mortelmans tegen *Het Laatste Nieuws* en *De Nieuwe Gazet* en journalist Patrick Lefelon

DE FEITEN

Klagers zijn voetbalmakelaar. Naar aanleiding van het aan het licht komen van de gokfraude binnen het Belgische voetbal verschijnt in *Het Laatste Nieuws* en *De Nieuwe Gazet* van 3 maart 2006 een artikel van Patrick Lefelon onder de titel 'De bende van Ye'. Hierin worden beide klagers vernoemd als mogelijke betrokkenen bij de fraude. Het artikel wordt geïllustreerd door een grote foto van Zheyun Ye, met in een cirkel er rond acht foto's van vermoedelijke contactpersonen van Ye, onder wie beide klagers.

Op 9 maart 2006 maakt het federaal parket bekend dat de makelaars René Vijt en Walter Mortelmans niet betrokken zijn in het dossier van de gokfraude en dat ze dat in de toekomst evenmin zullen zijn.

Op 14 maart verschijnt in *Het Laatste Nieuws* en *De Nieuwe Gazet* een artikel onder de titel 'Makelaars Mortelmans en Vijt staan buiten gokschandaal', dat geïllustreerd wordt door een grote foto van beide klagers.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

In hun klachtbrief, in hun replieknota en tijdens de hoorzitting verwijten klagers de journalist dat zij in het artikel van 3 maart 2006 met als titel 'De bende van Ye' als verdachten in de voetbalfraudezaak worden voorgesteld, terwijl zij er niet bij betrokken zijn. Klagers ergeren zich vooral aan de illustratie bij het artikel. Hun foto is, samen met foto's van andere personen die bekend hebben dat ze bij de fraude betrokken waren, geplaatst in een cirkel rondom de centrale en grotere foto van de op de vlucht zijnde hoofdverdachte Zheyun Ye. Op die manier worden klagers voorgesteld als bendelid en handlangers van Ye. Zij ervaren die grafische voorstelling als bijzonder schadelijk, onder meer bij hun buitenlandse contacten.

Klagers vinden het artikel dat in *Het Laatste Nieuws* en *De Nieuwe Gazet* van 14 maart 2006 verschenen is, onvoldoende als rechtzetting. Zij hadden gevraagd dat in de krant opnieuw dezelfde beeldmontage als illustratie zou worden opgenomen, maar de redactieverantwoordelijken zijn daar niet op willen ingaan.

In zijn antwoordbrief en op de hoorzitting betoogt hoofdredactiebeheer Raymond De Craecker dat het artikel van 3 maart 2006 niet lichtzinnig tot stand was gekomen en dat het een overzicht gaf van wat op dat moment bekend was over de gokfraude in het Belgische voetbal. Toch erkent De Craecker dat de berichtgeving over klagers onjuist was. Met de raadsman van klagers heeft de krant gesprekken gevoerd over een rechtzetting, en uiteindelijk is op 14 maart een

nieuw uitgebreid artikel verschenen, met als titel 'Makelaars Mortelmans en Vijt staan buiten gokschandaal'. De krant is niet ingegaan op het voorstel van klagers om opnieuw dezelfde fotomontage te gebruiken als illustratie bij de rechtzetting, waarbij ditmaal de foto van klagers met een groot kruis zou worden overdekt. Dit gebeurde om opportuiniteitsredenen, betoogt De Craecker: het nieuwe artikel handelde enkel over beide klagers, en niet over de personen die op de andere foto's stonden.

BESLISSING

De redactie van *Het Laatste Nieuws* erkent dat haar berichtgeving over de heren Vijt en Mortelmans, als mogelijke verdachten in de voetbalfraudezaak, onjuist is. De Raad moet zich bijgevolg uitspreken over de vraag of de foutieve informatie die de krant heeft gepubliceerd, "zonder beperking" (artikel 7, Code van journalistieke beginselen, 1982) is rechtgezet.

Als een redactie van oordeel is dat een rechtzetting moet worden gepubliceerd, dan bepaalt zij zelf de manier waarop dit moet gebeuren.

De Raad stelt vast dat de rechtzetting is gepubliceerd op nagenoeg dezelfde plaats en met nagenoeg dezelfde grootte als het betwiste artikel.

De klagers voeren aan dat de rechtzetting pas zonder beperking zou zijn gebeurd, als opnieuw de fotomontage bij het eerste artikel zou zijn afgedrukt, waarbij ditmaal de foto van de klagers met een groot kruis zou worden overdekt. De herneming van de fotomontage was niet opportuun omdat de rechtzetting enkel over beide klagers handelde, en niet over de andere personen die op de fotomontage staan. Bovendien zou een tweede publicatie van de fotomontage zoals door de klagers gevraagd, een dubbelzinnige boodschap hebben kunnen brengen, waardoor de klagers opnieuw als mogelijke verdachten in de fraudezaak zouden worden aangemerkt.

De Raad voor de Journalistiek is van oordeel dat de rechtzetting die de krant publiceerde zowel qua inhoud als qua vorm beantwoordt aan de beroepsethische verplichting van journalisten om foutieve informatie zonder beperking en op een royale manier recht te zetten.

Ten slotte bood de rechtzetting meer aandacht aan klagers dan wanneer ze opnieuw zou hebben gehandeld over alle betrokkenen uit het oorspronkelijke artikel, wat vereist zou geweest zijn bij een herneming van de fotomontage.

De klacht is ongegrond.

Brussel, 22 juni 2006

ZIJ GINGEN HEEN...

Jo Hermie

Coördinator Werkgroep Ereleden VVJ

Verscheidene beroepsjournalisten en ereleden gingen de afgelopen weken van ons heen.

Een van hen is ouderdomsdeken **Oger Henricus Remi Richard Bourdeaud'huy**, gewezen directeur van de *Financieel-Economische Tijd*. Hij werd 93 jaar. Remi Richard was doctor in de economische wetenschappen en oud-directeur van het Vlaams Economisch Verbond (VEV).

In het AZ-Middelheim te Antwerpen overleed **Alfons Mintiens** op 78-jarige leeftijd. Hij was secretaris-generaal van ESPA, de Europese vereniging van maritieme journalisten. Ook was hij hoofdredacteur van het scheepvaarttijdschrift *Sirene*. Na liefst 40 jaar in de scheepvaartjournalistiek deed hij het wat rustiger aan, maar tijdens een verblijf in Spanje deed hij een bacteriële infectie op die zich later ontpopte tot lymfeklierkanker. Zoon Guy, huidig hoofdredacteur van *De Lloyd*, kreeg de fascinatie van zijn vader voor de scheepvaart in elk geval met de papepel binnen.

Jan 'Jean' Prenen, alias Ian Mc Prenen, werd het slachtoffer van leverkanker na meer dan vijftig jaar betrokken te zijn geweest bij het persfotografenberoep. Hij werkte als fotojournalist voor *Gazet van Antwerpen*. Gedurende acht jaar was hij secretaris van Joseph Van den Hoeck bij de toenmalige beroepsbond van de Belgische persfotografen. Nadien fungeerde hij als penningmeester en voorzitter van de afdeling Antwerpen-Limburg van de fotopers. Jan hield veel van Schotland, vertoefde er ook regelmatig en richtte er zelfs zijn eigen clan 'Ian Mc Prenen' op. Hij was ook nog voorzitter van de *Lichte Luchtvaart voor Vlaanderen*, en hoofdredacteur van het tijdschrift *Varen*, opgericht door oud-VAB-VTB-directeur Orlent. Bij deze nog een woord van dank voor Bert Hulselmans en Ludo Mariën, collega's-fotografen die de uitvaartplechtigheid en teraardebestelling van Jan feilloos hebben laten verlopen.

Ook **Rik Martens**, gewezen sportmedewerker van *Het Laatste Nieuws*, is overleden. Hij stierf, 76 geworden, na een pijnlijke ziekte in Genk-Zwartberg.

In Antwerpen ging **Karel Van Deuren** op 85-jarige leeftijd van ons heen. Hij was bedrijfsjournalist bij Agfa-Gevaert en wetenschappelijk journalist bij diverse dag- en weekbladen. Karel werd ooit vereerd met het Diocesaan zilveren ereteken

van het bisdom Antwerpen en kreeg daarnaast van de toenmalige minister voor Nederlandse Cultuur de prijs voor de beste schrijver van scenario's.

Journalist-op-rust van *Het Belang van Limburg* **Jef Witters** overleed in Hasselt, 83 jaar oud. Hij was de stadsredacteur bij uitstek. Een werkdag bleef voor hem nooit beperkt tot de klassieke werkuren, avond- en nachtopdrachten waren voor hem een must. Ook tijdens zijn pensioen bleef hij het leven in Hasselt op de voet volgen. Zowel grote reportages als faits-divers van zijn hand bleven de redactie van *Het Belang* binnenstromen.

Vele collega's van de schrijvende pers en ook een belangrijke delegatie van het bestuur van de Belgische Beeldpers daagden op voor de begrafenis van **Paul Pieret**. Er waren plechtigheden in zowel Sint-Lambrechts-Woluwe als in Nieuwkerke (Heuvelland). Paul was eredirecteur van het persagentschap Belga. Hij was verder erevoorzitter van de Brusselse en Brabantse pers en erebestuurder van het Instituut voor Journalisten. Paul verrichtte daarenboven prachtig sociaal werk als voorzitter van de Toekomst van de Journalist. Vele journalisten, fotografen en cineasten zijn door hem geholpen, ook in moeilijke omstandigheden en steeds van harte. Zelf mocht ik meermaals met Paul van een pastis genieten op een lommerrijk terras in Nice of Monaco. Paul, die ook grootofficier in de Leopoldsorde en officier in de Kroonorde was, werd 85 jaar oud.

Een beetje laattijdig melden we ook nog het spijtige heengaan van **Hilda Uytterhoeve**. Hilda, de lieve echtgenote van collega-journalist Jaak Brouwers en feministe van het eerste uur, overleed na ruim veertien jaar pijn en smarten aan een ongeneeslijke ziekte in Bonheiden bij Mechelen. Jaak Brouwers laat weten bijzondere dank verschuldigd te zijn aan kunstenaars Roza Toelen en erechter Georges Van Buggenhout, allebei vertrouwenspersonen van Hilda, voor hun jarenlange hulp.

Familie en vrienden van de overledenen mogen verzekerd zijn van ons oprecht medeleven. Voor hen is nog de volgende bedenking:

***De dood is geen duisternis,
ze is slechts het licht dat gedoofd wordt
omdat de dag aanbreekt.***

Afscheid van Piet van Brabant

Luc Van der Kelen

Een van de groten van de journalistiek heeft ons verlaten. Piet van Brabant. Hij is 74 geworden.

Piet was een duizendpoot. Alleen met zijn diploma rechten heeft hij nooit wat gedaan. Hij was auteur, docent aan het RITCS en het Persinstituut, secretaris van het Liberaal Vlaams Verbond, lid van de Stichting Het Laatste Nieuws, van de Raad voor Journalistiek, van de expertencommissie overheidscommunicatie, de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, de Vlaamse Club voor Kunsten, Wetenschappen en Letteren. Maar bovenal was Piet van Brabant journalist, 33 jaar lang op de politieke redactie van *Het Laatste Nieuws*. Hij was de vaste commentator van de krant, om halfacht 's ochtends werd je met hem wakker, in het persoverzicht op de radio, in een rijtje grote namen van de journalistiek.

Piet was bij *Het Laatste Nieuws* en de liberalen wat Manu Ruys was bij *De Standaard* en de katholieken. Het was de tijd toen de kranten nog bij een zuil hoorden. Het heeft hem, Ruys et les autres niet belet indringende teksten te schrijven. Piet heeft zijn engagement nooit weggestoken. Hij zou een belangrijke rol spelen in de socio-culturele liberale beweging. Piet was een Vlaamse Brusselaar, die in moeilijke tijden voor de Vlamingen, de Vlaamse aanwezigheid in Brussel altijd heeft verdedigd. Maar net zo goed was hij verliefd op de zee.

Daar, in Koksijde, vindt hij ook zijn laatste rustplaats. Behalve journalist, auteur, was Piet Van Brabant ook vrijmetselaar. Hij stichtte mee een eigen christelijk geïnspireerde Obediëntie, want Piet was tot verbazing van velen een gelovig man. In de Reguliere Grootloge van België zou hij vele vrienden vinden. Ze waren ook allemaal op de begrafenis in de Protestantse Kerk op de Nieuwe Graanmarkt in Brussel. In de loge kon hij tonen dat de soms gevreesde journalist in zijn hart een dichter was, een romanticus en vooral een lieve, vriendelijke man, voor wie zijn echtgenote, zijn kinderen en kleinkinderen en zijn broeders op de eerste plaats kwamen. De plotse dood van een kleinkindje heeft hem geknakt, de ziekte heeft hem gevelde. Adieu Piet.

GESMOLTEN CHOCOLADE

Peter Verlinden

Twintig moedigen verschenen aan de start van het jaarlijkse Perskampioenschap Lopen in Moorsel (Tervuren) op 24 juni. Dat waren er minder dan vorig jaar, maar wellicht waren de sportievelingen van de sportredacties te druk bezig met het Wereldkampioenschap Voetbal en het tennis en werden de anderen afschrikt door de tropische hitte, tot 30 graden die middag.

Erik Dreesen en Ellen Wauters wisten bij hun vertrek al dat ze zouden winnen op de 6 kilometer. Zij waren, elk in hun eigen categorie 'man' of 'vrouw', de enige perslopers. Maar op de loodzware 12,8 kilometer, over een stevig heuvelachtig parcours dat er droog en bestoft bij lag, werd het een bijzonder scherpe wedstrijd-binnen-de-wedstrijd. 18 journalisten en persmedewerkers stredden om het goud, temidden van de in het totaal 450 deelnemers aan de zogenaamde Chocoladeloop die jaarlijks door Moorsel trekt.

Op de 12,8 km

1. Geert Palmaerts	46.58
2. Fred Dierickx	49.14
3. Wim De Jonghe	52.33
4. Luc Blyaert	56.41
5. Peter Verlinden	58.20
6. François Georges	59.55
7. Michel Lauwers	1.01.00
8. Bert De Vroey	1.02.20
9. Pascal Selleslagh	1.03.00
10. Jan Auman	1.03.30
11. Paul Van Vlasselaer	1.04.05

Op Geert Palmaerts (links onderaan op de foto) stond alweer geen maat. De jonge Limburger werd eerste in het Perskampioenschap en zelfs 8ste in de totale uitslag.

Maar ook nu weer was deelnemen belangrijker dan winnen. Ook al omdat elke deelnemer in Moorsel recht heeft op één kilo chocolade (vandaar de naam ...) én een fles Pachthofbier of Zwetten Doemp, een voor de gelegenheid

gebrouwen blond respectievelijk donker bier van hoge gisting.

De traditie van de lopende persjongens en dito meisjes mag niet verloren gaan, was de conclusie van de uitgezweete collega's na enkele glazen Zwetten Doemp. Waarop zij zichzelf en elkaar toewensten: 'Tot volgend jaar'.

Hier volgt nog de 'officiële uitslag' (beroepsjournalisten en persmedewerkers door elkaar):

12. Koen Mortelmans	1.06.56
13. Kris Wera	1.08.38
14. Steven Dierickx	1.09.52
15. Koen Wauters	1.13.33
16. Gerlinde Dhondt	1.16.25
17. Marc Husquinet	1.16.25
18. Kristine Amerijckx	1.26.16

Op de 6 km

1. Eric Dreesen	26.50
2. Ellen Wauters	35.47

DRINGEND GEVRAAGD: HOFSCILDER*Een column van Mark Vlaeminck*

Natuurlijk zijn er ook positieve kanten aan de uitvinding van de boekdrukkunst en de fotografie, maar uitsluitend toe te juichen is de wereldwijde verspreiding van die twee kunsten toch weer niet. Zonder drukwerk en zonder foto's zouden we minder weten, da's waar, maar we zouden ook van een boel miserie gespaard blijven. Dat is al even waar.

Neem nu de heisa rond de foto's van Nicolas en Aymeric, de te vroeg geboren tweelingzootjes van prins Laurent. Het verhaal is bekend. De adellijke baby's kwamen twee maanden te vroeg op de wereld en foto's van deze voorlopig jongste kleinkinderen van koning Albert krijgen we niet te zien. "De bloedjes zijn misschien te lelijk om in het volle daglicht aanschouwd te worden", suggereerde zelfs de Waalse krant *La Capitale*. "De vader is zo beschaamd over het esthetisch aspect van zijn nageslacht dat hij de tweeling liever wegmoffelt. De prinselijke tweeling is gewoon niet om aan te zien."

Bij insinuaties van dat soort voelt een beetje vader zich danig op zijn pik getrapt en als er nu één onderdeel is waarop een kerel niet getrapt wil worden dan is het wel dat. Zeker als hij overweegt om nog wel eens vader te worden. En in de familie van Laurent worden mannen wel eens vaker vader dan ze in eerste instantie toegeven.

Ergo, om te bewijzen dat zijn zootjes met de rare voornamen wel toonbaar zijn, laat Laurent de kleintjes zien. Eerst in het RTL-programma *Place Royale*. "Niet te verwonderen dat die de primeur krijgen", mokt de concurrentie. Laurent is immers maar al te goed bevriend met de journaliste die dat programma maakt, Anne Quevrin. Let op de schrijfwijze: Quevrin. Niet Quiévrain. Dat is een dorp in Wallonië waar duivenliefhebbers hun vogels laten vliegen. En onder zijn duiven laat Laurent niet schieten. Zeker niet als hij op zijn pik is getrapt.

Pas na *Place Royale* krijgt de Franse fotograaf David Nivière de kans om van Nicolas en Aymeric – let op: die namen ziet u zeker nog opduiken in de een of andere populaire tv-quiz – kiekjes te maken die dan via een fotopersagentschap

(Foto Nick Hannes)

voor de som van 15.000 euro aan 'de boekskes' worden aangeboden.

Gevolg: heisa alom. Foto's van mogelijke troonopvolgers, ook al is dat dan in ongeveer de zevenendertigste graad, worden gratis aangeboden aan alle media en niet tegen een riant bedrag verkocht aan een geselecteerd medium. Zo wil het de traditie in het koninkrijk België.

Ja maar, haast Laurent zich te verduidelijken, die 15.000 euro heb ik niet in mijn portefeuille gestopt, daarmee is de fotograaf betaald, je mag toch niet verwachten dat die Franse portrettrekker gratis zou werken. En dat niet alle gazetten en tijdschriften de kans kregen om ze te kopen, kijk, het zijn mijn kinderen en ik wil niet dat hun foto's overal zouden verschijnen.

Met dat laatste argument kan elke katholieke huisvader akkoord gaan. Er zijn nu eenmaal bladen waarin een deftig mens wel graag gluurt naar andermans nazaten maar

liever niet de eigen telgen aantreft.

Een politiek briesje kon niet uitblijven. Stoute prins toch, vermaant de premier, niet meer doen, hoor! Domme prins toch, dreigt een vice-premier, pas maar op of we pakken je dotatie af.

Moraal van dit verhaal: Laurent kan best een toffe knul zijn, maar op zijn precieze positie in dit koninkrijk heeft hij toch niet zo'n klare kijk. Misschien heeft hij nu wel heimwee naar de goede oude tijd toen de vorst nog een echte soeverein was, de boekdrukkunst nog niet uitgevonden en de fotografie nog niet bestond. Dan stuurde je gewoon een boodschapper op een wit paard naar de een of andere sir Anthony of Pieter Paul Rubens met de duidelijke opdracht om van nieuw geboren prinsjes meteen een fraai staatsieportret te schilderen. Liefst in een gouden lijst. En in een scriptorium gelastte je een gehoorzame klerk die had leren lezen en schrijven met de opdracht het levensverhaal van de uitverkorene op perkament te vereeuwigen.

Want zeg nu zelf, als je al prins moet kiezen tussen het tijdperk van de hofschilders en dat van de digitale fotografie, dan is je keuze toch gauw gemaakt.

Onder embargo

De Standaard geeft deze zomer voor het vierde jaar op rij paginabrede advertentieruimte weg aan organisaties die zich inzetten voor een **beter wereld**. Aan het eind van de rit – op 11 augustus is dat – reikt de krant ook nog zijn jaarlijkse Solidariteitsprijs uit voor de best geslaagde van de 24 ingestuurde advertenties.

Tony Mary wordt dan toch geen voorzitter van de EBU (European Broadcasting Union). Mary was nochtans de gedooftverfde kandidaat, maar vond het toch “niet opportuun om te postuleren voor een internationaal mandaat terwijl in Vlaanderen de openbare omroep en de leiding ervan voortdurend in vraag worden gesteld.”

In elk normaal bedrijf wordt een manager voor zoveel loyaliteit beloond met een extraatje.

Minder goed nieuws over **Phara de Aguirre**. Bij het *TerZake*-anker is borstkanker vastgesteld. Sterk zijn en snel terugkomen, Phara!

Annemie Eeckhout van *Het Nieuwsblad* heeft van de Belgische Liga van de Depressie de prijs gekregen voor beste informatie over depressie. Annemie werd onderscheiden voor een ‘taboedoorbrekende’ artikelenreeks over het onderwerp.

Bram Souffreau verlaat *Metro* en gaat aan de slag op de webredactie van *Gazet van Antwerpen*.

Roularta werft journalisten aan voor zijn tv-zenders **Kanaal Z** en Canal Z. Dat heeft te maken met de omschakeling van een financieel-economische naar een algemene nieuwsomroep, die in het najaar vorm krijgt. Ook de redacties van de Roularta-magazines *Knack*, *Trends* en *Cash!* worden ingeschakeld in de verruimde televisiezender.

Ook **Concentra** investeert almaar meer in televisie. De Limburgse krantenuitgever verwierf voor België de rechten op de Nederlandse tv-technologie *MediaMall*. Met een eenvoudige decoder kan je via je tv-toestel niet enkel (digitaal) programma’s bekijken maar even goed bellen, mailen, foto’s opslaan en mp3-bestanden beluisteren. De televisie als breed media- en entertainmentcenter dus.

Intussen heeft de Vlaamse Regulator voor de Media een erkenning verleend aan **Plus TV**, een nieuwe digitale zender die zich richt tot de ‘medioren’ onder ons. Medioren, dat zijn actieve 50-plussers die vanalles willen weten over gezondheid, geld, toerisme, vrije tijd, lifestyle en reizen. Plus TV zou in het voorjaar 2007 van wal steken.

Na eigen magazines zoals *Plus Magazine* en *Zanadu*, eigen radiozenders zoals *Minerva* en eigen internetsteks zoals *Seniorennet.be*, nu dus ook een heel eigen tv-zender voor de iets oudere medemens. Op een eigen seniorenkrant is het allicht nog maar even wachten (maar waar lag dat grotere lettertype ook al weer?).

De proliferatie van **digitale tv-en radio-omroepen** zet zich overigens flink door. Naast de digitale initiatieven van VRT, VTM en VT4, roeren zich ook nog kleinere zenders als Life!tv, STV, NTV, OkayTV en Euro1080/HD3.

In principe is dat goed nieuws voor journalisten, maar tegelijk wordt meer dan ooit duidelijk dat de toekomst in Medialand aan de **keurnieuwsmerken** is.

Kanaaltwee en VT4 zagen hun marktaandeel alvast sterk verhogen tijdens het voorbije **WK Voetbal** – of wat had u gedacht? Toch lagen de cijfers een stuk lager dan het aantal kijkers dat VRT/Sporza twee

jaar geleden bereikte met het EK Voetbal in Portugal.

Dat België niet meedraafde op de Duitse voetbalvelden, kan geen verklaring zijn, want ook in Portugal waren de Rode Duivels er al niet bij. Blijven over als uitleg: de storende reclamespotjes tussen de speelmomenten in en de mindere kwaliteit van de verslaggeving op zich.

De VRT rekende alvast uit dat gemiddeld een kwart van de Vlaamse kijkers de matches van het WK 2006 heeft gevolgd op **Nederland 2**. Dirk Deferme, sportchef van Kanaaltwee: “Sommigen zijn er duidelijk op uit om bepaalde rekeningen te vereffen. En ja, er is in ons omkaderingsprogramma al eens gezwetst, maar het moet toch niet altijd even zwaar op de hand zijn?”

Italiaanse journalisten hebben intussen geen al te goede naam gemaakt in het kader van het corruptieschandaal dat de Italiaanse voetbalcompetitie op haar grondvesten doet daveren. Sommigen werden door de betrokken clubs actief ingeschakeld om de affaire toe te dekken.

Geef ons dan maar de Belgische Wetstraatjournalisten, die blijkens een doctoraatsstudie van communicatiewetenschapper **Peter Van Aelst** hun job meer dan behoorlijk doen. In een populaire krant van vandaag komen politici meer aan het woord dan in een kwaliteitskrant van twintig jaar geleden, is een van Van Aelsts conclusies.

Het **Wetstraat Genootschap**, verzameling van Vlaamse politieke verslaggevers, heeft overigens Yves Leterme verkozen tot Politicus van het Jaar. Guy Verhofstadt kreeg de troostprijs van Beste Redenaar. De Beste Woordvoerder werd Didier Seeuws, van Verhofstadt.

Wie zei daar weer dat de Vlaamse pers (te) links zou zijn?

De directies misschien, ja, zoals **Bettina Geysen**, manager Nieuwe Media van de VRT die bij de komende gemeenteraadsverkiezingen de progressieve kartellijst *Lier Leeft* duwt. Bij veel VRT-journalisten, die zelf aan strakke neutraliteitsregels onderworpen zijn, kookten de potjes ruimschoots over.

Nieuws van bij VT4 en VijfTV: **Ricus Jansegers** promoveert er van programmadirecteur tot gedelegeerd bestuurder van koepelbedrijf SBS Belgium. Zijn voorganger op die laatste post, Patrick Tillieux, is inmiddels opgeklommen tot algemeen directeur van de groep SBS Europe, die 35 zenders uitbaat in acht landen.

La Libre Belgique heeft bewogen weken achter de rug. De redactie staakte zelfs een dag, en de sfeer blijft tot op vandaag uiterst grimmig. Oorzaak: de fel omstreden aanstelling van Patrick Haumont tot adjunct-hoofdredacteur, dit nadat ook de aanduiding van Michel Konen tot hoofdredacteur al in een stemming verworpen was.

En ook in **Egypte** weten journalisten nog wat actievoeren is. Zowat driehonderd verslaggevers betoogden op zondag 9 juli voor het Egyptische parlement, meer dan twintig kranten verschenen niet.

De Egyptische collega’s hadden natuurlijk een goede reden voor hun acties: een wetsvoorstel maakt opsluiting mogelijk voor het publiceren van ‘lasterlijke informatie’ over politici en publieke figuren.

INSI, het International News Safety Institute, lanceert The Safety Zone, een driemaandelijks nieuwsbrief over journalistieke veiligheidsthema’s. Er komen voor de hele wereld zes regionale edities, die alle ook te consulteren zijn op www.newssafety.com.

De komende jaren lijken beslissend voor de kritische journalistiek. Maken redacties hun beloftes waar en ruimen ze meer plaats in voor onderzoeksjournalistiek? De VVOJ geeft graag een duwtje in de goede richting. De conferentie staat daarom geheel in het teken van sprekende voorbeelden, overtuigende studies en fabelachtige technieken die aantonen dat er met onderzoeksjournalistiek wel degelijk geld te verdienen valt!

VVOJ-conferentie

Onderzoeksjournalistiek 2006

Mechelen – 17 en 18 november 2006

Conferentielokatie: Katholieke Hogeschool Mechelen, Campus De Ham, Mechelen (België)

Registreer je nu! Bezoek www.vvoj.be of www.vvoj.nl en geniet van de Early-Bird reductie.

De registratie is open voor alle VVOJ-leden.

Registreer online op www.vvoj.be of www.vvoj.nl

Deze vijfde conferentie is een initiatief van de Nederlands-Vlaamse Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ). De VVOJ-conferentie is gesponsord door: NOS, NRC Handelsblad, HP De Tijd, Windesheim, Roularta, Katholieke Hogeschool Mechelen, Hogeschool van Utrecht, Stichting Democratie en Media, Fonds Pascal Decroos, NVJ, Brouwerij Het Anker

Deze advertentieruimte werd door de VVJ/AVBB gratis aangeboden.

V

V

J

www.vvoj.nl · www.vvoj.be · bestuur@vvoj.nl
Vereniging van Onderzoeksjournalisten